

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΑΡΜΟΗ

Προσκληρωτικά

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Εν Ελλάδι. Αρ. 10
Εν τη Ελλάδα κη. Φρ. Χρ. 12

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Εν δέξ. Μουσ. αριθ. 6

Έκαστον φύλλον τιμῆα
λεπτῶν 25.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤ' ΕΤΗΡΙΑΚΗΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ημερολόγιον.
- Έργα και Ημέραι.
- Οι Σπαθιώται.
- Η κατάστροφὴ τῆς Χίου ἐν ἔτει 1822.
- Τὰ ἐκ τῆς ἱστορίας διδάγματα.
- Τὸ εἰς Τήνον προσκύνημα (28 Μαρτίου)
- Τὸ ἐμπόριον τοῦ σπύγγου.
- Δόξα καὶ Ἔρως (Μυθιστόρημα).
- Οἱ μύθμηκες ὡς γεωπόνος καὶ κτηνοτρόφος.
- Ἀνεκδότα, Μῦθοι, Παραομιλίας, συλλεγόντες ὑπὸ Φωτίου Χρυσάνθοπούλου (Φωτάκου).
- Φιλολογικά.
- Ἀρχαιολογικά.
- Ἐπιστημονικά.
- Καλλιτεχνικά.
- Ἀπαντήσεις ἐνυ ἐρωτήσεων (Τὰ οἰκονομικά τῆς Γαλλίας. — Ἐκθεσις βαρομέτρων)
- Πνευματικαὶ ἀσχολίαι. — Ἀδασίς. — Ἀδεια.
- Ἀλληλογραφία.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Τῶν Βα. Γ. — Εὐτυχίῳ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.
 ΙΣΤΟΡΙΑ. 1826. Ἡ ἐν Ἐπίδαυρῳ Γ' Ἐθνικῆ Συνέλευσις.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Ἀποῦ 46 ψήφοι ἐν τῇ Βουλῇ κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Κυριακῆς — καθ' ἣν 129 ἐψήφισαν ὑπὲρ τοῦ ὑπουργείου 83 κατ' αὐτοῦ καὶ 4 παραδόξως ἠρνήθησαν ψήφον — ὤρισαν τὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους κατὰ τὴν παρούσαν Ἀνατολικὴν κρίσιν, καὶ ὑπέδειξαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι δύναται αὕτη νὰ ἐξακολουθῆ διέπουσα τὰ κοινὰ κατὰ τὸ ἴδιον κῦρτος πρόγραμμα, ἤρξατο ἀπὸ τῆς ἐπιούσης ἀμέσως ἡ ἀνάγνωσις, συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τῶν διαφόρων νομοσχεδίων τῶν ἀπαραιτήτων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως θεωρηθέντων πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς στρατιωτικῆς παρασκευῆς καὶ ἐξομάλυνσιν τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν τοῦ Κράτους.

Λοιπὸν εἰς 46 κύριους ὀφείλει ἡ Ἑλλάς τὴν μὴ κατάπνιξιν ὑπὸ τὰς ἐγωιστικὰς, μικροψύχους, ἢ καὶ ὑπόπτους ἀντιδράσεις τοῦ μετὰ τῶσαν αἰῶνων λήθαργον ἀφυπνισθέντος συντεταγμένου ἔθνικοῦ ὀργανοῦ. Εἰς τοὺς 46 ψήφους Βουλευτὰς ὀφείλουσιν οἱ ἐν τῇ Ἀνατολῇ ὑπόδουλοι Ἕλληνας τὴν πεποιθησιν ὅτι ἐκ τῆς ἐλευθέρας ταύτης γωνίας θ' ἀνάτειλῃ ποτὲ ἡ γλυκεῖα τῆς ἐλευθερίας αὐτῶν ἀγῆ.

Ἄλλοίμονον ὅταν εἰς τοιαύτας περιστάσεις τὰ ἔθνη ὑπολογίζωσι τὰς ἀτομικὰς τῶν πολιτῶν ζημίας!

Καὶ ὑπάρχουσιν ἀρὰ γε πολλοὶ σχετικῶς ζημιωθέντες μᾶλλον τοῦ περιοδικοῦ τύπου, τοῦ ἐν εἰρηνικῇ μόνον καταστάσει προαγομένου, τοῦ μὴ στηριζομένου ἐπὶ τῆς πωλήσεως τῶν ὁδῶν, ὅταν μάλιστα κλεισθῶσι δι' αὐτὸν καὶ πᾶσαι τῆς Ἀνατολῆς αἱ θύραι;...

— Μάτην ἠλπίσαμεν ὅτι ἔλξηε τὸ στάδιον τῶν διακοινώσεων! Νέα κινητοποιήσις τοῦ γραμματέως τῆς Ἰταλικῆς πρεσβείας ἀνήγγειλε τὸναντίον. Ἡ νέα αὐτῆ, καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα προτελευταία, κοινὴ διακοινώσις ἀπάντων τῶν πρεσβυτῶν τῶν μεγάλων δυνάμεων, περιέχει, ὡς ἐγράφη, ἀνακοίνωσιν τοῦ Τουρκοβουλγαρικοῦ συμβιβασμοῦ, ὡσεὶ ὁ συμβιβασμὸς οὗτος νὰ μεταβάλῃ τὴν θέσιν τῶν ζητημάτων, καὶ εὐχὰς ὅτι καὶ ἡ Ἑλλάς θὰ συμμορφωθῆ τὸ ταχύτερον πρὸς τὰς εἰρηνικὰς διαθέσεις τῶν Δυνάμεων ἔστω καὶ ἐπιφυλασσομένη, ὡς ὁ ὑπάλληλος τῆς Τουρκίας Ἡγεμῶν, τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς εἰς μελλούσας ὁμοίας φύσεως περιπλοκάς.

Ἡδὴ ἀναμένεται ἡ ἀπάντησις τῆς ἡμετέρας Κυβερνήσεως, διαμειβομένων ἐν τῷ μεταξύ τῶν περὶ πραγματικῆς πίεσεως σκέψεων τῶν Μεγαλοδυνάμων, οὐδενὸς δυνηθέντος μέχρι τοῦδε νὰ προτείνῃ ὀρισμένον τι.

Ἐν τούτοις εἶναι καιρὸς πλέον ἡ Κυβέρνησις νὰ προβῆ εἰς γενναίον τι, ὅπως προλάβῃ τοῦλάχιστον ἀτακτὰ τινα κινήματα, ἅτινα δὲν θὰ βραδύνωσιν ἴσως νὰ διακόψωσι τὴν ἀνιστάν πλέον καταστάσαν ἀτελεύτητον σειράν τῶν ἐν τοῖς ἐπισήμοις διαβουλίαις πολυῶρων σκέψεων καὶ διασκέψεων.

— Ἐν τινι τῶν τελευταίων συνεδριῶν τῆς Βουλῆς — τῶν πρὸ τῆς 1 Ἀπριλίου — ἐλέχθησαν κατὰ τινος βουλευτοῦ βαρεῖαι προσωπικαὶ ἐκφράσεις προκαλέσασαι προκλήσεις εἰς μονομαχίας, αἰτινες, ὡς γνωστόν, κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ δὲν διαφέρουσι ποσῶς τῶν κοινῶν ἀνθρωποκτονιῶν, ἐστερμημένοι μάλιστα τῶν στοιχείων ἐκείνων, ἅτινα πολλάκις καθιστῶσι ταύτας οὐχὶ ἀξιοποιήτους. Τὸ παρήγορον εἶναι ὅτι, ὅ,τι δὲν κατάρθωσαν οἱ ποινολόγοι καὶ κοινωνιολόγοι καὶ οἱ εὐαριθμοὶ οἱ πᾶν ὄνθειον καταπολεμοῦντες, τὸ κατάρθωσαν αἱ τοιαῦται προκλήσεις, διότι τὸ δεύτερον ἢ τὸ τρίτον ἤδη αἱ προκλήσεις δὲν γίνονται δεχταὶ ὑπ' ἀνθρώπων ἔγνωσμένης καὶ ἐξόχου ἀνδρείας, ἀντιμετωπισάντων τὸν θάνατον εἰς μάχας τῆς Κρήτης καὶ τῆς Θεσσαλίας, εἰς ἃς ὁ προκαλὼν εἰς μονομαχίας δὲν ἠτύχησε νὰ παρευρεθῆ.

— Ἡ Σύγκλητος τοῦ Πανεπιστημίου συνελθούσα εἰς προκαταρκτικὴν συνεδρίαν ἤρξατο σκεπτομένη περὶ καταλλήλου ἑορτασμοῦ τῆς προσεγγιζούσης Πεντηκονταετηρίδος τοῦ Ἑθνικοῦ ἡμῶν Πανεπιστημίου, συστάτος, ὡς γνωστόν, τὴν 14 Ἀπριλίου 1837, πρώτου πρυτάνεως διορισθέντος τοῦ ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ καθηγητοῦ κ. Κ. Σχινᾶ τὴν 3ῃν Μαΐου 1837.

Περὶ τῆς ἐορτῆς ταύτης θέλομεν βραδύτερον ἐκφράσει καὶ τὰς ἡμετέρας σκέψεις.

— Νέα ἐφημερίς ἐξεδόθη ἐν Βουκουρεστίῳ «Ἡπειρος» ὑπ' ἀνδρῶν, οὓς φλέγει ἀκραίφνης φιλοπατρία· ὁ πρῶτος ἀριθμὸς φέρει ἐν κεφαλίδι «Ζήτω ὁ πόλεμος — Ζήτω ἡ 25 Μαρτίου 1886 — Ζήτω ἡ 25 Μαρτίου 1821 — Ζήτω ἡ Ἑλλάς ἡνωμένη — Ζήτω ὁ Ἑλληνικὸς στρατός — Ζήτω τὸ Πανελλήνιον».

Πᾶσα κρίσις ἴσως θέλει μειώσῃ τὸν πρὸς τοὺς ἀναλαβόντας τὴν ἔκδοσιν ταύτην ὀφειλόμενον ἔπαινον.

— Νέος Ἕλληνας ὠκύπους καὶ χαλιώτερος ἀνεφάνη, ἐκ Γορτυνίας καταγόμενος καὶ Γρηγόριος τοῦνομα· μετέρχεται ἤδη τὸν ἐφημεριδοπώλην ἀφοῦ προηγουμένος, ὡς αὐτὸς λέγει, μετέλλαξεν 23 μέχρι τοῦδε ἐπαγγέλματα. Δυσχερίζεται ὅτι ἐν τὸς ἡμισείας ὥρας τὸ πολὺ δύναται νὰ ὑπάγῃ εἰς Πειραιᾶ καὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς 14 ὥρας ἐπήγην, ὡς βεβαιοῦται, εἰς Χαλκίδα καὶ ἐπέστρεψεν ἐκεῖθεν. Πλὴν τούτων τρέφεται ἰδίως με... πιπέρη.

ΟΙ ΣΠΑΘΙΩΤΑΙ

[Εὐχαρίστως λίαν δημοσιεύομεν τὴν κατωτέρω περιεργωτάτην διατριβήν, ὡς δίδουσαν ἐν συντόμῳ εἰκόνα τῶν ἀνδρείων Σπαθιωτῶν, περὶ ὧν, ὡς Ἀλθανῶν, καὶ ἐπὶ μέρους ὁμοφύλων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, πᾶς Ἕλληνας ἐνδιαφερέται.]

Ἰπὸ τὸν δουλικὸν ζυγὸν τῶν καταταραιννοῦντα μυριάδας ὀρειμῶν βαθῶν ἐκπέμπουσι στεναγμὸν ἀπὸ τεσσαρῶν ἡδὴ καὶ ἐπέκεινα ἑκατονταετηρίδων καὶ οἱ ἀθλητικοὶ Σπαθιώται. Εἰς δίωρον ἀπόστασιν νοτιοδυτικῶς τοῦ Ἐλθασανίου, πάλαι ἐν Ἀλθανίᾳ ἀριθμοῦσι 25 χιλ. κατοίκων τῶν πλείστον Τούρκων καὶ διατηρούσης ἀδραεῖς δαπάναις πλήρης Ἑλληνικὸν σχολεῖον, ἐκτείνεται. σειρά ὀρέων καὶ εὐφορώταται εἰς δημοτριακοὺς καρποὺς ἐκ-

τυλίσονται παιδιάδες κατοικημένοι υπό λαού αξιομάχου και κατά πάντα αξιο ελευθερίας υπό των γενναίων Σπαθιωτών. Η ευάνδρος Σπαθία, αποτελούμενη εκ πολλών χωρίων, υπαγομένην εκκλησιαστικώς τῇ ἐπαρχίᾳ Βελεγραδών, διακρίεται εἰς Ἄνω ἢ ὀρεινὴν Σπαθίαν καὶ εἰς Κάτω ἢ πεδινήν. Ἐν τῇ κεντρικωτάτῳ καὶ πολυπληθεστάτῳ τῆς κάτω Σπαθίας χωρίῳ, τῷ καλουμένῳ Στεργίτι, πρὸ τεσσαρῶν ἡδὴ ἐνιαυτῶν τῇ γενναίᾳ συνδρομῇ τοῦ πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων Συλλόγου καὶ τῇ πρᾶτ ὁμῶν συνεργίᾳ τῶν ἐγχωρίων, συνέστη, εἰ καὶ πολλὰ ὑπὸ τῶν Τούρκων παρενεβλήθησαν προσκόμματα, σχολεῖον ἀλληλοδιδασκτικόν, περιλαμβάνον, περὶ τοὺς εἰκοσι μαθητὰς, διδασκόμενους ὑφ' ἐνὸς διδασκάλου ἐκτελοῦντος ἐνταῦθα καὶ χρέη ἱερέως. Εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶναι, ἐὰν παρὰ τῶν ἀρμόδιων ἐλαμβάνετο φροντίς καὶ περὶ συστάσεως ἐν τῇ Ἄνω Σπαθίᾳ ὁμοίου ἰδρύματος, προμηνύοντος πολλοὺς καὶ ἀγλαοὺς τοὺς καρπούς. Οἱ ἀρειμάτιοι οὗτοι Σπαθιώται, οἱ πᾶσι τοῖς περιχώροις καὶ αὐτοῖς ἐτι τοῖς ἐν τῇ πόλει Τούρκοις τρώου ἐμπνεόντες, φημί- ζονται τὰ μέγιστα δι' οὗς ἐπὶ ὀλοκλή- ρουσι αἰῶνας ὑπέστησαν ἀγῶνας πρὸς διά- σωσιν τοῦ πατρίου αὐτῶν, χριστιανικοῦ θρησκείματος. Ὁ δὲ θαυμασμός ἡμῶν ἐπὶ τοσοῦτον μάλλον ἐπιτείνεται, καθόσον μόνοι οὗτοι ἠδυνήθησαν νὰ διατηρήσωσι τὴν πατρίον θρησκείαν, παρὰ πάσας τὰς καταπίσεις τῶν Τούρκων. Εἰς τὰς κα- ταπίσεις ταύτας ὀφείλεται καὶ ἡ μέχρι τῆς σήμερον ἐτι ἐπικρατοῦσα παρ' αὐτοῖς Τούρκικὴ ὀνομασία, δι' ἣν καὶ μόνῃν οἱ Τούρκοι νομίζουσιν ἢ μάλλον θέλουσι νὰ νομίζωσιν αὐτοὺς Τούρκους. Ὅτε δὲ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1883 ἐζήτησαν ἵνα καὶ τοῦ μιάματος τούτου ἀπαλλαγῶσιν, ἀνυπέβλητα ἐπέβαλον αὐτοῖς οἱ Τούρκοι ἐμπόδια. Ὁ παρουσιασθεὶς ἐν ὀνόματι πάντων ἐν τῇ διοικητικῇ ἀρχῇ καὶ ὁμολογήσας ἐπίσημως τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν συνελθὼν καὶ ἐξωρίσθη αὐθι- ρεῖς εἰς Ἀίθραν. Μάταια ἀπέβησαν μέχρι τοῦδε αἱ περὶ μεταθέσεως αὐτοῦ τουλά- χιστον εἰς Μοναστήριον προσπάθειαι τῶν συμπατριωτῶν του. Πάντα τὰ περίχωρα τῆς μνημονευθείσης ἀρχαίας πόλεως, χρι- στιανικὰ πρότερον ὄντα, προϊόντος τοῦ χρόνου ἐξισλαμίσθησαν πρὸς μὲν πρὸς δια- κοσίαν ἐτῶν, τὰ δὲ πρὸς ἑκατόν, τὰ δὲ καὶ πρὸς εἰκοσι. Τὴν πατρίον χριστιανικὴν θρησκείαν αὐτῶν σαφέστατα μαρτυροῦσι τὰ μέχρι τῆς σήμερον ἐτι σωζόμενα χρι- στιανικὰ ὀνόματα πολλῶν ἐξισλαμισθέν- των χωρίων καὶ οἰκογενειῶν. Ἐν τοῖς αἰ- τίοις τῆς προσφάτου ταύτης ἐγκαταλεί- ψους τῶν πατρίων καταλεκτῶν καὶ τὸν ἐπικρατοῦντα παρὰ τοῖς Τούρκοις τῆς πόλεως ταύτης φανατισμόν, δι' ὃν οὗτοι εἶναι οὐκ ὀλίγον ὀνομαστοί. Οὐδὲν θλι- βωτέρον καὶ οἰκτρότερον τοῦ βλέπειν εἶναι τὸν χριστιανικὸν χωρικόν μὴ δα- ναμένους, εἰ καὶ ἀρτυροὶ ὑπ' αὐτῶν κα- ταβάλλονται μόχθοι, ἢ ἀποφύγωσι τὰ διὰ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν προσγι-

νόμους αὐτοῖς δεῖνα, ἀλλ' ὑποκύπτοντας εἰς τὴν θρησκείαν τῶν Τούρκων. Τὸ πολυθρόνον μέγα γὰρ μέγα, τὸ ἔμβλημα τοῦτο τῆς πίστεως τοῦ ἀλ- λανικοῦ λαοῦ εἶναι παρὰ τοῖς Σπαθιώταις ἐν τοσαύτῃ χρήσει ὡς παρ' οὐδενὶ ἄλλῳ. Συμβολαί, συμφωνητικὰ καὶ λοιπὰ τρύ- τοις παραπλήσια εἶναι παρ' αὐτοῖς λέ- ξεις ἐντελῶς ἀγνωστοί, ἀντικαθιστάμεναι διὰ τῆς βαρυσμάντου ταύτης φράσεως μέγα γὰρ μέγα. Οὐδέποτε Σπαθιώτης διελογίσθη νὰ παραβῇ ὑπόσχεσιν ἐπικυ- ρωθεῖσαν διὰ τῆς φράσεως μέγα γὰρ μέγα. Ἴνα ἐγγί- τισ ἰδέαν τῆς ἰσχύος ταῦ συμβόλου, τοῦτο, ἀρκεῖ νὰ ἀκούσῃ συμ- βᾶν τι καθ' ὅλα βέβαιον. Ἐν τούτῳ φαί- νεται πρὸς τοὺς ἄλλους ὅτι τὸ φρόνημα τῆς γενναϊότητος καὶ τῆς ἐκδικήσεως εἶναι παρὰ ταῖς γυναῖξιν ὡσαύτως ἀκμαῖον ὡς καὶ παρὰ τοῖς ἀνδράσι. Μήτηρ μονογενοῦς τέκνου εἰργάζετο ἡμέραν τινὰ ἀπὸ πρωίας ἐν τῷ ἄγρῳ, ὅ- τι δὲν ἀπέχετο πολὺ τῆς οἰκίας τῆς. Ἐν τῷ δὲ, καταβεβλημένη ἐκ τοῦ κοπιώδους αὐτῆς ἔργου, ἀνέμενε τὸ προσφιλὲς αὐτῆς τέκνον καὶ κατεγίνετο εἰς τὰς προετοι- μασίας τοῦ λιτοῦ αὐτῶν γεύματος, ἀπο- τελουμένου ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξ ἄρτου καὶ χρομῶν μετὰ διαφυστάτου καὶ ὑ- γεινοτάτου ὕδατος, αἰφνίως βλέπει ἐσπευ- σμένως ἐρχόμενον πρὸς αὐτὴν νέον τινὰ, ὅστις ἐφαίνετο ὅτι ἐξήτει παρ' αὐτῆς βοή- θειαν. Ἡ Γεννὴ πλῆσις αἶσα ἔμαθεν ὅτι διερχόμενος ἐκεῖθεν διέπραξε φόνον, οὐ- τίνος ἐφοβεῖτο τὰς συνεπείας ἐπὶ τοσοῦτον μάλλον καθόσον εὐρίσκειτο εἰς ἀγνωστον αὐτῷ μέρος. Ἡ γραιὴ Γεννὴ λυπηθεῖσα αὐτόν, χωρὶς οὐδόλως νὰ ζητήσῃ ἀκρι- θεστάτης πληροφορίας, ἐπέδωκε προθύμως εἰς τὰς περὶ βοήθειας αὐτοῦ παραλήψ- εις καὶ ὑπεσχέθη πᾶσαν παρ' αὐτῇ προ- σασίαν, ἄλλως τε καὶ δικαίαν, ὡς προ- κειμένου περὶ φόνου ἐντιμῶν κατ' αὐτοῦ ἐγκλήματος. Τὴν ὑπόσχεσιν τῆς ταύτης ἐπεκύρωσε διὰ τοῦ συνήθους ἐν ταῖς τοι- αύταις περιστάσεσιν ἀπαράβατον λόγου μέγα γὰρ μέγα. Πρὸς περισσώτερον δὲ καθυσάκιον αὐτοῦ ἤρχισε νὰ τὸν ὀδηγῇ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς, ὅπου ἤλπιζε νὰ τὸν ἐξασφαλίσῃ περισσώτερον κατὰ τοῦ κοινοῦ ἀπὸ τοῦδε θεωρουμένου ἐχθροῦ. Ἠλίξαι! διότι ὅτε ἐφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν εὐρὸ τὸν οἶον τῆς παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἀναί- σθητον καὶ νεκρὸν πρὸ μικροῦ κομισθέντα ὑπὸ τῶν γειτόνων, παρ' ὧν ἔμαθεν, ὅτι ἐφονεύθη ἑρίσας μεθ' ἐνὸς ἀγνωστοῦ. Ἡ εἰδησις αὕτη κατέστη ἐτι φοικτοτέρα δι' αὐτὴν ὅτε ἐξετάσασα ἔμαθεν, ὅτι φονεὺς τοῦ υἱοῦ τῆς ἦν ὁ ξένος, ὃν ὀδήγει μεθ' ἑαυτῆς καὶ εἰς τὴν ὑπεσχέθη ἄστυλ. Χω- ρὶς οὐδόλως νὰ κακοποιήσῃ τὸν φονεῖα τοῦ υἱοῦ τῆς, τοῦ τελευταίου αὐτῆς στη- ρίγματος, ἢ δυστυχῆς μήτηρ ἀπέπεμψεν αὐτόν περιορισθεῖσα μόνον εἰς τὰ ἐξῆς ἀξιοσημείωτα ἐὰν δὲν σοὶ εἶχον εἶπει τὴν καταπραμένην ἐκείνην φράσιν — ἔννοε οὐσα τὸ μέγα γὰρ μέγα — γνωρίζε δὲ πρὸ πολλοῦ ἢ ὅσο κατεστραμμένους, φον- εῦ τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ μου! Ἐπαγε τῶρα μακρὰν ἐμοῦ καὶ ἀπὸ αὐρίου ἐσο

βέβαιος ἔτι ἐγὼ ἢ ἰδία θέλω ἐκδικηθῆ τὸ αἷμα!

Ἡ ἰδέα τῆς ἐκδικήσεως εἶναι τὸ μόνον εὐφραῖνον αὐτοῦς ὄνειρον. Εἰς ταύτην ἐν μέρει ὀφείλεται καὶ ἡ τῆς ἡθιστώσα αὐτοῦ ἐπικινδυνότητος καὶ φοβερωτά- τους εἰς πάντας τοὺς ἐγχωρίους. Ἐάν τις παρ' αὐτοῖς φονεύσῃ, ὑποχρεοῦνται οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ, πατὴρ, ἀδελφὸς κλπ. ἐπὶ ἰδίᾳ καταστροφῇ νὰ ζητήσωσιν ἀμέ- σως ἐκδικήσιν, φονεύοντες ὅσον τὸ δυνα- τὸν ταχύτερον εἴτε αὐτὸν τὸν φονεῖα εἴτε ἄλλον τινὰ συγγενῆ αὐτοῦ πλὴν τῶν γυ- ναικῶν. Ἐάν δὲ ποτε συμβῇ νὰ παραβῇ τις τὴν φοβερὰν ταύτην ἐντολήν, περι- φρονεῖται ὑπὸ πάντων ὡς δειλὸς καὶ ἀ- τιμος. Ἡ μακία τῆς ἐκδικήσεως φθάνει εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε πολλοὶ ξέ- νοι ὄλως ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἀνα- λαμβάνουσι νὰ λάβωσι, ὡς λέγουσι, τὸ αἷμα τοῦ φονευθέντος. Οὐδέποτε ἐπιτρέ- πεται παρ' αὐτοῖς ν' ἀναβάλλωσι τὴν τα- ρὴν τοῦ φονευθέντος καθότι πιστεύουσιν, ὅτι ὅσας ὥρας μένει ὁ νεκρὸς ἐπὶ τῆς γῆς ἀταφός, τόσους θὰ ἀργήσῃ καὶ ἡ ἐκδική- σις αὐτοῦ μῆνας.

Ἡ φιλοξενία αὐτῶν ὑπεθυμίζει οὐκ ὀλίγον τὰ Ὀμηρικὰ ἔθιμα. Εἰς τὸν ξενι- ζόμενον ξένον παραθέτουσιν ἐκ τῶν εὐ- ρισκομένων νὰ φάγῃ καὶ νὰ πῖνῃ κριν ἐρω- τήσωσιν αὐτόν τίς εἶναι, πόθεν καὶ διατί ἐρχέται. Μεγάλῃν προσβολῇ θεωροῦσι νὰ φύγῃ ὁ φιλοξενούμενος, ἔστω καὶ ἐπὶ μίαν ὥραν, χωρὶς νὰ γευθῇ τι.

Παρ' αὐτοῖς ξενίζεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ- στον καὶ ὁ τοῖς πᾶσιν ἐν Ἑλλάσῃ γνω- στοὺς διὰ τὴν ἐκπληκτικὴν αὐτοῦ μνήμην ὑπὸ τὸ ὄνομα Νεῖρ (=Κωνσταντῖνος) Ἀλέγχα. Περὶ τοῦ λιαν παραδόξου καὶ μοναδικοῦ τούτου ἀνθρώπου οὐδόλως πε- ριττόν νομίζω νὰ προσθέσω τινὰ. Εἶναι μέσης ἡλικίας ἀνθρώπος πτωχὸς, γυγχα- ρων οὐχ ἥττον μεγαλοῦ σεβασμοῦ καὶ ὑπολήψεως καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν φανατι- κωτάτων Τούρκων. Φέρει πάντοτε βᾶ- βδον, ἢν ἀδικαίως εἶτε καθήμενος εἴτε περιπατῶν ἀνυψοῖ καὶ καταβιβάζει μετὰ τῆς χαρκτηριστικῆς αὐτοῦ νωχε- λείας. Δύναται νὰ ὀρίσῃ μέχρι λεπτοῦ μετὰ μεγίστης εὐκολίας τὴν ὥραν. Τὸ σπουδαιότερον δεῖναί αὐτοῦ οὐδέποτε ὀφεί- λεται. Ἐπὶ τῶν προληπτικῶν θεωρεῖται ἕνεκα τούτου ὡς ἐμπνεόμενος ὑπὸ τῶν δαιμόνων. Εἰς τὴν δεισιδαιμονίαν ταύτην ὀφείλει τὴν ἀποδιδωμένην εἰς αὐτόν ὑπό- ληψιν. Μεγάλως δὲ ἐκτιμᾶται διὰ τὸ σπάνιον τοῦτο προτέρημα καὶ ὑπὸ τῶν ὀρολογιοποιῶν, καθότι εἶναι παρ' αὐτοῖς τὸ ἀριστον ὀρολόγιον, δι' οὗ δύναται νὰ κανονίζωσι καὶ ρυθμίζωσι τὰ ὀρολόγια των. Εἰμὲθα λιαν περιεργὸν νὰ μάθωμεν τί ἤθελον εἶπει περὶ τοῦ ἀνθρώπου τού- του οἱ φυσιολόγοι. Ἡ περιεργία ἡμῶν ἐ- πιτείνεται ἐπὶ τοσοῦτο μάλλον, καθόσον γνωρίζομεν ὅτι οὐδέμιαν σημασίαν ἔχει δι' αὐτόν ἡ πορεία τοῦ ἡλίου. Δύναται νὰ ὀρίσῃ μετὰ τῆς αὐτῆς πάντοτε ἀκρι- βείας καὶ εὐχερείας τὴν ὥραν καὶ ἐν οἰα- δήποτε ὥρᾳ τῆς νυκτός. X.

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΧΙΟΥ

(Ἐξ ἐπιστολῆς ἐνὸς Ἑλλήνου Ἄ... πρὸς τὸν φίλον καὶ συμπολιτὴν του Ν... περὶ τῆς καταστροφῆς τῆς Χίου)

(Συνέχεια καὶ τέλος ἐκ σελ. 148.)

Ἀπερίγραπτος ἦτον ἡ μακία τῶν Ἑ- θραίων τῶν πρὸ καιροῦ εὐρισκομένων ἐ- πάντα εἰς τὴν Χίον, καὶ ἀχόρταστος ἡ ἐπιθυμία, ἢν εἶχον νὰ μὴ διασωθῇ κανεὶς τῶν χριστιανῶν, ὅταν μάλιστα ἐβλεπον μερικοὺς χριστιανούς βαλλομένους εἰς τὴν σκοτεινὴν φυλακὴν, ἀπὸ τῆν ὅποιαν ἠλ- πιζέτο νὰ γλυτώσουν· μῆτε διὰ στόμα- τος νὰ ἐκφρασθῇ μῆτε διὰ γραμματος εἶναι δυνατόν νὰ ἐξηγηθῇ ἡ κατὰ τῶν ὁμήρων τῆς χώρας ὀργή των καὶ μάλι- στα κατὰ τοῦ Μητροπολίτου ἠγχοῦτο νὰ τοῖς παραδοθῇ ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς ζῶν, διὰ νὰ τὸν μεταχειρισθῶσιν ὡς ἤθελον, καθὼς οὐχὶ ἀπαρ' ἡ δὲ, ἀλλὰ καθ' ἡμέ- ραν τοὺς ἤκουα νὰ λέγουν. Κρίνε λοιπόν σου, μὲ ποῖον τρόπον αὐτοὶ μεταχειρισθῶ- σαν τὰ σώματα τῶν ἀθῶν ἐκείνων νεκρά, ὅταν τοῖς ἐδόθη ἡ ἀδεια νὰ τὰ καταβι- βάσωσιν ἀπὸ τὴν ἀγγχόνην, ἀλλὰ τὴν ἰδίαν ἡμέραν, καὶ ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον αὐ- τῆς· οὔτε αὐτοὶ ἐγὼ, αὐτόπτης γεγο- νώς, δὲν δύναμαι νὰ σ' ἐκφρασθῶ κατ' ἀ- ξίαν· ὅπως δ' ἂν τὸ φρονήσης, δὲν εἶναι ὑπερβολή· διότι εἰ τὸν ἴδιον Κύριον τῆς Δόξης ἐσταύρωσαν, πόσω πλειοτέραν σκληρότητα ἔπραξε νὰ δεῖξωσιν εἰς τοὺς αὐτὸν σεβομένους; Ἀπὸ τῆν εἰς ὅλους μας γνωστὴν, διὰ τὸν ὑπολιον τρόπον των, προσπάθειαν τοῦ ν' ἀρέσκωσιν εἰς τοὺς δυνατωτέρους, ἐτι δὲ καὶ ἀπὸ τὸ ἀσπονδον μίσος, τὸ ὅποιον, ἀμα γεννη- θῶσι, συγγενᾶται μ' αὐτοὺς καθ' ὅλων τῶν λατρευτῶν τοῦ Σταυροῦ, ἡμπορεῖς νὰ φαντασθῆς τὸν βαθμὸν τῆς λύσεως τῶν ὅταν ἔστυρον τὰ νεκρά ταῦτα σώματα γυμνά, διὰ νὰ τὰ ρίψωσιν εἰς τὴν θάλασ- σαν, ἀμοιρα τῆς συμπαθοῦς καὶ ἀναγ- καίας διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ταφῆς καὶ τῶν θρησκευτικῶν ἐθίμων. Ὡς καὶ τῶν Τούρκων τινεῖς, εἰς ὅσους δηλαδὴ ἐσώζετο ὀλίγη συμπάθεια, τὰ ἐσυμπόνεωσι! ὅ- σοι δ' ἐξ αὐτῶν (ἐκ τοῦ κοινοῦ λαοῦ) δὲν ἐδίψων, παρὰ κτηνώδη ἐκδικήσιν κατ' ἀ- θῶν, ἀφισαν κρεμάμενα εἰς ἐν τῶν πλη- σίων τῆς καινούριας βρύσεως δένδρων, σώματα τινὰ ἀπὸ τὰ τῶν ἰδίων ὁμήρων, ἐνῶ εἶχον καταβιβάσθαι ἀπὸ τοὺς κατα- ράτους Ἑβραίους καὶ βίβηθι εἰς τὴν θά- λασσαν τὰ λοιπὰ· οὐδὲ οὕτω δὲ κρεμά- μενα γυμνά ἔκαμψαν τὴν σκληρότητά των, ἀλλ' ἐνῶ παραπορευόμενοι ἐβλασφή- μουν τὴν θεῖαν Πίστιν καὶ ἐσατύριζον τὸν Χριστιανισμόν, δὲν ἔλειψαν καὶ νὰ τὰ κατακομματιάσωσιν ὡς κρέας ἐν μα- κέλλῳ.

Ἄγνωσ τὰ κρίματα τῆς θεῖας Προνοίας καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναμαι ν' ἀπορασίω ἐὰν ἡ λευκότης, ἢ ὅποια εἰς τὰ νεκρά των σώματα ἐπαρτηρήθη, παρίστανε τὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς των· τοῦτο

μόνον ἠξέειρω ὅτι μετὰ τὸν συναλλήλως ἀποχαιρετισμόν των ὅτε ἐξήγοντο ἀπὸ τὴν σκοτεινὴν φυλακὴν, ἡ προθυμία, με τὴν ὅποιαν ἔστρεχον ἐπὶ τὴν ἀγγχόνην καὶ ἡ ἐζωγράφισμένη εἰς τὰ πρόσωπά των χαρὰ, παρίσταναν, εἰς τὸν ὅστις τοὺς εἶδε, θεῖόν τι, καὶ οὐχὶ ἀνθρώπινον. Πόσον ἐκ- λευμένον καὶ κατηφές ἔπρεπε νὰ ἦναι σῶμα, τρεφόμενον εἰς τεσσαρακονθήμερον διάστημα ὡς ἀνωτέρω ἐφθέθη, δύνασαι μόνος νὰ συμπεράνης καὶ ὀλιγώτερον ἐὰν ἦτο τὸ διάστημα, ὁ φόβος μόνον, καὶ ἂν ἐτρέφετο καλῶς, ἦτον ἱκανὸς νὰ τὸ κάμῃ τοιοῦτον· καὶ ὁμῶς αὐτοὶ μὲν ἐφαίνοντο ἐκλελυμένοι ἀπὸ τὴν σκληρὰν διαγωγὴν, οὐχὶ δὲ κατηφές. Ποῖος ἤθελε τὸ πι- στεύσει; κατ' ἐκείνην τὴν ὀλεθρίαν στιγ- μὴν, οἱ τελευταῖοι ἐστήριζον τοὺς πρώ- τους μὴ δειλιάσωσι τὸν θάνατον· καὶ ὅλοι ὁμοῦ ἐπὶ θάνατον ἀγόμενοι δὲν ἔχου- σαν κανὲν δάκρυον λύπης, μολονότι ἦ- σαν πληροφωρημένοι διὰ τὴν αἰχμαλω- σίαν τῶν φαμηλιῶν των.

Ὅσοι κρῖνουσι τὰ Ἐκκλησιαστικά, ἂς κρίνωσι καὶ τοῦτο· ἐγὼ δ' εὐχομαι νὰ λάβῃ τὴν ποθητὴν ἐκβασιν ἡ κοινὴ ἡμῶν εὐχὴ καὶ ὁ σκοτεινὸς ἐκεῖνος καὶ κακω- τικὸς τόπος ἐπισκευασθεὶς νὰ χρησιμεύσῃ μόνον διὰ τὰς τοπικὰς τοῦ λαοῦ Συνόδους διὰ ν' ἀνακαλῆται οὕτως εἰς τὴν μνήμην τῶν μεταγενετέρων ἢ τραγικῶν αὐτῆ σκη- νῇ, καὶ προληφθῇ ἄλλῃν φορὰν τοιαύτη καταστροφὴ ἐὰν ἤθελεν εἶναι δυνατόν, ἢ ἡ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου παραχωρήσῃ ἄλ- λοτε παρομοίαν!

Πρὶν τῶρα μ' εἶχεν ἐφύγει ἀπὸ τὴν μνήμην νὰ σὲ εἴπω, ὅτι μετὰ τῶν ὁ- μήρων τῆς χώρας, ἦσαν εἰς ἐκάστην τῶν εἰρημένων δύο σειρῶν ἀνὰ τρεῖς ἀπὸ τοὺς ἐν Χίῳ Λατίνοισ. Δὲν ἐνθυμοῦμαι τὰ ὀνό- ματά καὶ τῶν ἐξ τούτων, διότι δι' αὐ- τοὺς δὲν ἔγινε περιέργως, μολονότι ἐὰν τοὺς ἴδω τοὺς γνωρίζω ἀναμφιβόλως. Ὁ Φραγκίσκος Βαδέτης καὶ οἱ περὶ αὐτῶν (οἱ ἐκ τῆς πρώτης δηλαδὴ σειρᾶς, πρὶν εἰσαχθῆ ἢ δευτέρᾳ) ἐνεργούντες τὴν ἐκ τοῦ Κᾶστρου ἐλευθερίαν των, εἶχον βᾶσιν τῆς πρὸς τοὺς τυράντους παραλήσεως των, ὅτι αὐτοὶ μὴ ἔχοντες μετοχὴν τινὰ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν ὡς ἀλ- ληστιστοί, δὲν ἦτο δίκαιον νὰ τυραν- νῶνται μὲ τοὺς κρατουμένους ὁμήρους Ἑλληνορωμαίους, οἱ ὅποιοι ὅλοι εἶχον μετοχὴν, καὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους μόνους οἱ Τούρκοι ἔπρεπε νὰ προσέχωσι. Τὸ ψευ- δὸς των τοῦτο ἐὰν ἐπίστευον οἱ τυράν- νοι, ἤθελον βέβαια τοὺς ἐλευθερώσει, πλὴν ὄχι μόνον δὲν τοὺς ἠλευθέρωσαν, ἀλλὰ καὶ ὅταν εἰσῆχθη ἡ 6' σειρά ἔδωκαν καὶ αὐτοὶ νέους ὁμήρους ὡς εἶπα· δὲν ἐνθυμοῦμαι καλὰ ἐὰν εὐρέθησαν εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Κᾶστρου καὶ οἱ ἐξ, ἢ ὀλι- γώτεροι (δύο μόνους ἐνθυμοῦμαι, οὗς εἶ- πα) ὅσοι ἂν ἦσαν, ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸ τέλος τῶν μακαριστῶν ὁμήρων μας ἐλυτρώθησαν ἀπὸ τὸν θάνατον διὰ συνερ- γείας τῶν ἐν Χίῳ εὐρωπαϊκῶν Ἀντιπρο- ξένων. Τοῦτο μόνον μ' ἔσωσεν ἡ μνήμη,

ὅτι οὗτοι οἱ Τούρκο-ὀπήκοι Λατῖνοι, διὰ νὰ ἐκφρασθῶ μετὰ τὰς ἰδίας των λέξεις ὡς τοὺς ἄκουσα! ὅτε ἐπραγματεύετο διὰ τῶν Ἀντιπροξένων ἡ λύτρωσις των ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ τὸν θάνατον, δὲν ἔλει- ψαν νὰ ἐξεμέσωσιν ὅσας κακολογίας καὶ ψεύδη ἤτο δυνατόν νὰ λεχθῶσι κατὰ τῶν μακαριστῶν ὁμήρων μας· καὶ καθ' ὅλων ἡμῶν. Χάρῃ εἰς τὴν ἀνοσίαν των! Τοι- οῦτους, φίλε, ἂς τοὺς θεωρήσωμεν, ἀνοή- τους δηλαδὴ διὰ τὸν φόβον τοῦ θανάτου (μολονότι ἡ κακία των εἶναι ὁμολογου- μένη καὶ δὲν ἔχει χρεῖαν ἀποδείξεων ἐ- πειδὴ τοὺς γνωρίζομεν καλῶς). Παρά- φρονας ἂς τοὺς ὑποθέσωμεν κατ' ἐκεί- νην τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἦν ἰσως ὁ ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ κινδύνου θελωμένος νοὺς των δὲν ἔκρινεν ἄλλο δικαιολόγημα εὐλογο- φανές παρ' ὅσας κακολογίας ἐξήμεσαν ἀ- περισκέπτως κατὰ τῶν ἀδικῶς τεθνα- τωμένων ἀθῶν, ὡς δικαίως παθόντων. Ἄς τοῖς γίνῃ ἡ χάρις αὕτη, ἂς ὑποτε- θῶσιν ἄνους καὶ παράφρονες. Ὁ ἐγκω- μιστὴς των πλεόν δὲν ζῆ, διὰ νὰ δυνη- θῇ τις, ὁμιλῶν ἐκτεταμενέστερον περὶ τοῦ ἀρθρου τούτου, νὰ τὸν ἐξαπατήσῃ δι' ὅτι ἀπερισκέπτως ἔγραψεν εἰς τὴν περὶ Χίου ἱστορίαν του, ὅτι ὅτι ἐκεί- κατὰ τὸ 1701 σωτήριον ἔπαυσε. Ἰ χρόνος δηλαδὴ μετὰ τὴν πτώσιν των ἐξουσια- σάντων τὴν Χίον Ἑνετῶν. Ἀπὸ τὸν και- ρόν του ἕως σήμερον ὁ κόσμος φωτισθεὶς ἀρκετὰ ἔμαθε νὰ διακρίνῃ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὰ ψεύδη. Λέγων ταῦτα δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ κατηγορήσω τὸν σοφόν καὶ πολυμαθῆ ἐκείνον ἄνδρα, τὸν ὅποιον διὰ ταύτας μόνον τὰς ἀρετὰς του σεβομαι· διὰ τὸ ψεῦδος δὲ, τὸ ὅποιον ἔκαμε νὰ πα- ρεισφύσῃ εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος σύγ- γραμμά του περὶ Χίου, πρέπει νὰ εἴπω- μεν, ὅτι ἡ ὡς ἀνθρώπου κατείχετο ἀπὸ τὴν θεοβλάβειαν τοῦ τότε αἰῶνος, ἢ ὅτι ἐπίστευεν ἀνεξέταστος ὅσα οἱ Χίου Λα- τῖνοι τὸν ἐδιηγῆθησαν τότε, διὰ νὰ ἐπι- σπᾶσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν εὐνοίαν τοῦ βασι- λέως τῆς Γαλλίας διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν καὶ τοὺς ὑπουργοὺς τοῦ βασιλείου μεγά- λης ἐπιρροίας του. Ἄλλὰ πρὸς τὸ παρὸν ἂς ἀφίσωμεν κατὰ μέλλος τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ καὶ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἀνωτέρω, τέκνων τῆς Παππικῆς δεισιδαιμονίας, διότι αὕτη τὰ διδάσκει παιδιόθεν νὰ θεωροῦν ὡς ἀλλότρια ὄντα τοὺς ὅσοι δὲν πείθονται εἰς αὐτὴν, καὶ ἂς μεταβῶμεν ἐν τοσοῦτῳ εἰς τὴν σειρὰν τοῦ ὁμή- ρων τῆς χώρας, ἔμειναν εἰς τὴν φυλακὴν οἱ ὁμηροὶ των χωρικῶν λαϊκοὶ καὶ ἱερεῖς ὁμοῦ μὲ τινὰς ἄλλους, οἵτινες ἐσχάτως εἶχον συλληφθῆ ἐπάνω εἰς τὰ ὄρη. Ἡ ἐ- πιδημῆσασα λοιμικὴ νόσος δὲν ἔστειλεν ὀλίγους τῶν δυστυχῶν τούτων εἰς τὴν ἀλ- λην ζωὴν· πρέπει ν' ἀναφέρω ἐνταῦθα ἄλ-

1 Ἐρωτώμενοι τινεῖς ἦσαν; ἀπεκρίνοντο «μπίς γκαοὺρ δέλις» μπίς Λατῖν βαγιά» καὶ ἐπειδὴ μετρητῶντο ἀπὸ τοὺς Τούρκους μὴ ἐνοσῶν- ται τί σημαίνει τὸ Λατῖν βαγιά, αὐτοὶ ἐπανε- λάμβανον «μπίς φρένκ-βαγιά».

2 Tournefort, Voyage dans le Levant, tome I, lettre 9. Description del' Ile de Scio.

λο δειγμάτων της κακίας του διαβολικού ε-
κείνου τέρατος Βαχρὲ Παροσ. Ἐκ τοῦ
ἀριθμοῦ τῶν ἀπὸ τὴν ἐπιδημίαν παύσαντων
ἀποθανόντων εἰς τὴν φυλακὴν ἦσαν ἕνας
ἱερεὺς τῆς Χώρας¹ ὅταν ἐδόθη ἡ ἀδεια
να παραδοθῆ εἰς τοὺς Ἑβραίους τὸ κα-
κρὸν τοῦτου σώματος καὶ νὰ βιβληθῆ τὴν
θάλασσαν, ἤλθε κατόπιν ἄλλη προσοπαγὴ
νὰ γυμνωθῆ καὶ νὰ κρεμασθῆ εἰς τὸν τό-
πον τῆς καταδικῆς οὗτω νεκρὸν προστα-
γῇ ἀναξία τῆς ἀνθρωπότητος, μὰ τὴν ἀ-
λήθειαν! Ὅσοι ἐλυτρώθησαν ἀπὸ τὸν
κίνδυνον τῆς ἐπιδημίας αὐτῆς, μετὰ και-
ρὸν ὑστερον ἠλευθερώθησαν ἀπὸ τὴν φυ-
λακὴν.

Εἰς τὰ Μαστιχηφόρα χωρία διέτριβον,
ὅσοι διεσώθησαν καὶ ἀπὸ αὐτὰ καὶ ἀπὸ
τάλλα χωρία, ἀφροὶ ἕως τὸν καιρὸν, καθ'
ὃν ἐπυροπόληθη τὸ μεγαλύτερον ἀπὸ τὰ
ἐχθρικά πλοῖα, τὰ ὅποια κατ' ἐκείνην τὴν
ἐποχὴν εἶχαν ἐξέλθῃ καὶ ἦσαν ἀρμαγνέα
ἐμπροσθεν τῆς Χίου. Ἀσθενῆς ἦμην τότε
βροχῶς καὶ δὲν ἤθελῶ τὸν περιστάτικόν
τρόπον τοῦ πυροπολεμικοῦ ἀπὸ διαφορῆς
ὑστερον διαφύρας τὸν ἔμαθα. Μετὰ τὸ
μεσονύκτιον συνέβη ἡ πυρκαϊὰ καὶ κατὰ
τὴν αὐγὴν τῆς ἐξελθῆς ἠμέρας ἔγινεν
ἡ δευτέρα παράστασις τῆς προτέρας τρα-
γικῆς σαυῆς, ἥτοι σφαγὴ καὶ αἰχμαλω-
σία εἰς τοὺς ἄσσοι διέμεναν ἕως τότε ζῶν-
τες² εἰς μόνον ἀπὸ τὰ Κιαιπόχωρα τὸν
Δαφνῶνα ἦσαν συνηγμένοι πολλοὶ ψυχαί,
καὶ εἰς τὰ Μαστιχηφόρα³ πολλὰ ὀλίγοι
δὲ ἐγλύτωσαν, διότι συνέβη ἡ ὁρμὴ τῶν
Τούρκων ἐξαφικῆ καὶ διὰ τὴν ἐφόρησαν
οἱ Τούρκοι πανταχόθεν εἰς πλῆθος μέγα.
Οὕτω λοιπὸν οἱ Μαστιχηγῶνται οὗτοι
οἱ προδόντες τοὺς ἀδελφούς τῶν εἰς τοὺς
ἐχθρούς δὲ νὰ μείνουν ἀπεριεκτάτοι, δὲν
ἤργησαν νὰ λάβωσι τὰ ἐπιχειρήματα τῆς προ-
δοσίας τῶν.

Δὲν εἶν' ἔξω τοῦ λόγου νὰ εὖ προσε-
πιπέρω ὡς παράρτημα παρατηρήσεις τι-
νας, τὰς ὅποιας μὲ μαζοῦλον πόνον ψυχῆς
κατ' ἐμαυτὸν ἔκαμα. Ὅτι ἡ θρησκεία
συνδέει στενάτα τοὺς ἀνθρώπους ἐξ αὐ-
τῆς τῆς ἀνάγκης τῆς φύσεως συνδεδεμέ-
νους εἰς κοινωνίαν, καὶ ἡμεῖς οἱ Χῖοι τὸ
ἐγνωρίζομεν, φαίνεται, καλλίτερα παρὰ
καὲν ἄλλο Ἀσιατικὸν ἔθνος, διὰ τὸ τοῦτο
τοὺς ἀσσοὺς ἐμαυτοὺς αἱ διαφοραὶ φι-
λόληθοι οἰκοδομαί, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἡ
πολιτικὴ μας ἔνωσις⁴ δὲν ἤργησαν ὅμως
νὰ φανερωθῆ ὅτι πολλὸ ἀπαίχομεν ἀπὸ τοῦ
νὰ εἰμεθα πραγματικῶς τοιοῦτοι. Ἐάν
εἰς τὴν τρικυμίαν δέχνηται ὁ ἔμπειρος
νεώτης καὶ εἰς τὴν ἀνάγκη ἡ πρὸς τὸν
πλησίον ἀγάπη, ἡμεῖς, τῶν ὁποίων ἡ φή-
μη δὲν ἦτο παρὰ μεγάλη κατὰ τὴν πρό-
νοιαν καὶ μεγαλειότητα ἀκρόμῃ κατὰ τὴν
πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς βοήθειαν, οὗτ' εἰς τὴν
τρικυμίαν ἐφάνημεν ἱκανοὶ ἂν οὐχὶ νὰ τὴν
προλάβωμεν, ἀλλ' οὐδὲ καὶ νὰ τὴν ἐκφύ-

γωμεν ὅταν ἤρχετο νὰ μᾶς καταπλακώ-
σῃ, οὐτ' εἰς τὴν ἀνάγκη χρηρηστικῆς τῆς
πρὸς τὸν πλησίον βοήθειας. Ἡ καταστρα-
φὴ τῆς Πατριδος μας διέσταιλα τὴν ἦσαν
ἀπὸ τὸν ἄσσο. Ὅσοι πρὸ τῶν δεινῶν τού-
των ἐχάριστον ὑπόληψιν ὡς καλοὶ πα-
τριῶται, καὶ ὡς ταυτοὶ ἤθελον νὰ ἐ-
παινεῖνται, σήμερον δειγνύονται ἀκλήρῃ
καὶ εἰς αὐτὰ τὰ συγγενικά των μέλη, αὐ-
ταί λέγω, ὅτινες ἀπὸ καλοτυχίαν ἔσω-
σαν, διὰ νὰ μὴ εἰπω ὄλον (ἐπειδὴ εἰς
ὄλους κατὰ τὸ μέλλον καὶ ἔσπον ἔγινεν
αἰσθαντικὸν τοῦτο τὸ δυστύχημα), τὸ πλεῖ-
στον τῆς καταστάσεως των μέρας.

Ἀνθρώποι οἱ ῥηδαιμίας τιμῆς, ἄξιοι παρ'
ἡμῖν, ὅτε ἀπλοποῦμεν ἡσύχως ἐμπεροῦ-
μενοι, σήμερον ἐλευθερώνομεν ἀπὸ τὴν
αἰχμαλωσίαν συγγενεῖς ἀκείων, οἱ ὅποιοι
δειχνοῦν ὅτι ἔχουσιν ἐξωρισμένη μακρὰν
ἀπὸ τὴν καρδίαν των τὴν πρὸς τοὺς συγ-
γενεῖς συμπάθειαν καὶ ὅποιοι ἐκφυγόν-
τες πρὸ Ὀθωμανικῶν ἐξίφης καὶ καταφυ-
γόντες εἰς τὸ ἄσσο τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἐ-
ξουσίας, καταπαύσονται ὅσοι δὲν ἔλα-
βον, ἡ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ λάβωσι τὴν
ιδίαν τύχην τῆς σωτηρίας αὐτοῦ. Ἡ
Ἀνατολή, τὴν ὅποιαν ὑψηλοφρονῶς ἀνα-
μαζοῦμεν βόρβορον, εἰδείξαι νῦν καταρῶ-
τατα τὴν εὐγενῆ ψυχὴν τῶν χριστιανῶν
κατακλιῶν τῆς, ὅτινες ἠλευθέρωσαν καὶ
δὲν παύουν νὰ ἐλευθερώνωσι καθ' ἡμέραν
ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Τούρκων μὲ δόσεις
καὶ μαζοῦς, ἀθροῦς αἰχμαλωτισίας ψυ-
χῆς καὶ συγγενικά των ὁμοπατριῶτων
καὶ μέλη, ἐνῶ οἱ τοιοῦτον χρέος ἔχοντες
φαίνονται ἀδιαφοροῦντες. Δὲν πρέπει ν'
ἀποσιωπηθῶσι καὶ πᾶς καλὰ, τὰ ὅποια
παντοτοτρόπως ἐπαρῶν εἰς τοὺς δυστυ-
χεῖς αἰχμαλωτούς οἱ εἰς Σμύρνην καὶ Ἐλ-
λαχῶν πᾶς Γαυρίας Εὐρωπαϊκοὺς χριστιαν-
νοὶ⁵ τοὺς ἐχρηματίζοντες ἡ πρίστιας
αὐτῆ ἀνδρῶς εὐσπλαγχνικωτέρους καὶ φι-
λανθρωπιστάτους. Πόσα ἀθῶα παιδιά βια-
ζόμενα πρὸς ἀνοιῖαν τῆς θείας ἡμῶν Πί-
στεως, ἐπέτυχον τὴν σωτηρίαν μέσαν αὐ-
τῶν! Πόσοι καὶ πόσοι δυστυχεῖς ἐλυ-
τρώθησαν ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν μὲ τὴν
βοήθειαν αὐτῶν! ἡμεῖς αὐτοὶ, μάρτυρες
τῆς κακωσύνης των ταυτῆς, ἀντὶ νὰ ἐ-
ρυθρίωμεν καὶ νὰ λάβωμεν αἰσθητὴν διερ-
θώσεως, προβάλλομεν τὰς ζημίας. Νὰ
τὴν ἀλήθειαν! τὰ μόνον παραδοξῶν, μὲ
φαίνεται, εἶναι, πᾶς δὲν ἔβλασαν εἰσέτι
εἰς τὰ ὅσα Κυρίου Σαββαθῶν ὁ κλαυθμὸς
καὶ στεναγμὸς τῶν καταδυναστασθέντων
χρηρῶν καὶ ὀρφανῶν, τῶν ἀπληξιμένων
διὰ τὴν ὄραν ἀπὸ ἀνθρωπίνην βοήθειαν!
Σκέψθητε καὶ νόσον ποῦ ἀπαιεῖται ὁ
λόγος.

Ἀρκεῖ, φίλε, πέμπτον ἤδη φύλλον χάρ-
του θέλει μὲ χρειασθῆ εἰάν δὲν πούσω
καὶ ἡ ἐπιστολὴ ὑπάγει νὰ γένη συναξάρι
ἄλλ' ἐλησμένησα! ἐπιστολὴν ἀκόμη ἀνο-
μάζω τὴν ἔχουσιν ταύτην, ἥτις παρεξέβη
τῶν ἐπιστολικῶν ὄρων! Σὰ ὅπως θέλεις
ονόμασέ την' εἰάν ἀκούσης τὰ ἠδαιότερα
παθήματα ἐκάστης οἰκογενείας ἐκ στό-
ματος τῶν παθόντων, σχηματίζεις καθε-
μᾶς χωριστὸν βιβλίον. Ἐγὼ δὲν λέγω
καθ' ὄραν παρὰ τὸ τῆς Γραφῆς «Δακτυ-

λος Θεοῦ ἦν οὗτος» καὶ τὸ τοῦ Δαβὶδ,
«αὐτῆ ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ Ἰ-
ψισοῦ». Δὲν ἤθελῶ ἀν' ἡμᾶς ἀπὸ ζη-
λῶν, ληυβῶν ἡμῶς ἰδόντων εἰς τὸ νὰ φυ-
λῶ ἱερὰν τι φῆμα! μὲ παραλλαγῆν τοῦ
ἐν αὐτῷ ἄσσοι καὶ πᾶσαν στιγμὴν
ἔχων ἐν στόματι τὸν ὉΨ ψαλμόν, δι φαί-
νεται μοι ὅτι ὁ Ἄσσο προεφίτευσε προσ-
φύστατα δι' ἡμᾶς, εὐχομαι τὴν ἔκβασι
ταῦ κοινῶ ἡμῶν πόθου, ἵνα μὴ χαρῆ ἐπι-
πολὺ ἀ αἰματοχαρῆς λαὸς διὰ τὴν νίκην,
μυκτηρίζων καὶ χλευάζων τὴν Πίστιν,
καὶ ἀναδίδων τὴν ἔσταν ἡμῶν ὡς θείαν
ἐγκαταλείψων.

Ἐν Σμύρνη, τῆ 31 Ὀκτωβρίου 1822.

Ὁ φίλος σου
Α

ΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

(κατὰ Ηολύβιον).

Συντάξι δὲ σελ. 125.

Μόνον οἱ ἀγνοοῦντες τὴν φύσιν τῶν
ἀνθρωπίνων ὑποτιμῶσι τὴν ἀξίαν τῆς
εἰρήνης καὶ παραλογισμοῦ αὐτῆς, ὅταν
ἦναι δυνατὸν μετὰ τοῦ θαλάμου καὶ τοῦ
καθῆκοκτος νὰ ἀγῆται. Ἀλλὰ πάντοτε
δυστυχῶς τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν. Ἡ
μύσση τῶν τοῦ κόσμου δὲν εἶναι τοιαύτη!
Αὕτη ἠθέλησεν ἀνασθῆ μέγα καὶ ἀνομι-
ασιότητων, ὡς ἡ εἰρήνη, ὑπὲρ τῆς δια-
τηρήσεως τοῦ ὁποῖον πάντες οἱ ἀνθρώ-
πον θερμῶς παρακαλοῦσι τὸν θεὸν καὶ
ὑπὲρ τῆς ἀποκτήσεως τοῦ ὁποῖου πᾶσα
ὑπομένουσι νὰ μὴ ἦναι δυνατόν διὰ πει-
νὸς νὰ τηρηθῆ. ἐν τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώ-
πων, νὰ ἦναι δὲ ἀναπόφευκτον τὸ πάν-
των φοβερώτατον, ὁ πόλεμος! Εἶναι ἀ-
πληστοὶ καὶ φθονεῖοι οἱ ἀνθρώποι, ἡ εὐ-
ημερία καὶ ἡ εὐκλεία τῶν ἄλλων δάκνει
αὐτούς, ἡ ἐκάστοτε παρούσα κατάστα-
σις ἀπαρέκει αὐτοῖς, καταφρονοῦσι τὰ
ἴδια ἀγαθὰ, ἐπιθυμοῦσι τὰ τῶν ἄλλων
ἐντεῦθεν ἡ κυριώτερος ἀφορμὴ τῶν πολέ-
μων¹ διότι οἱ θέλοντες νὰ διατηρῶσι τὰ
ἀγαθὰ, ἀτινὲς ἀπειλοῦνται ὑπὸ ἐπιβουλῶν
καὶ βαναύσων ἀνθρώπων², ὅτινες ὄλι-
γὰ ἀδυνατοῦντες περὶ τοῦ παρόντος νὰ
κρίνωσι καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος νὰ προ-
νοήσωσι, δελεάζομενοι δὲ καὶ διὰ τινῶν
μικρῶν χαρίτων καὶ εὐκολιῶν καὶ κατα-
δημαγωγούμενοι ὑπὸ τῶν ἀσυνειδήτων
τούτων πολιτικῶν διὰ κάκωθεστάτων
τινῶν ἐπαγγελιῶν πιστεύουσι πᾶν τὸ ὑπ'
αὐτῶν λεγόμενον καὶ ἔτοιμοι εἶναι πρὸς
πᾶν τὸ ὑπ' αὐτῶν παραγγελλόμενον³, ἀ-
ποθραυσόμενοι δὲ βαθυμῶν καὶ κατ'
ὀλίγον ἀγέρονται καὶ ὑποστηρίζουσι καὶ
προάγουσι μάλιστα εἰς τὰς ὑπάτας ἀρ-
χὰς τοὺς χειρίστους, κολάζουσι τοὺς εἰς
αὐτοὺς ἐναντιομένους, ἐπιθυμοῦσι τὰ ἄλ-
λάττω καὶ οὕτω ἀνεπαίσθητος μὲν ἀκα-
ταπαύστως ὅμως καὶ ἀπαρεργῶς ἔξω

¹ Τὸ ἔσσο τοῦτο εἶναι ἐν τῷ Σταυροῦ ἀμ-
στασίμῳ Κανόνι τοῦ Ἀ' ἡγου τελευταίαν τρε-
πάρτην τῆς Θ' φώδης τῆς «Ἰθι τοῖ πτωχῶν λαοῦ
σου τὴν κάκωσιν ἐπισκεψόμενος» τῆς ἀναλ-
κυστάτη δὲ καὶ κραταίῃ σου χειρὶ δυνάμων
τὴν Σταυροφόρον Ἀνακτα κατὰ βαρβάρων ἐχ-
θρῶν, ἐξελεάσαι σου τὴν περιούσιον κληρου-
χίαν Χριστὸ ὡς φιλόθρωποι.»

τωτικῆς ἀγωγῆς παρὰ τῶν ἀρχόντων τῆς
πολιτείας, εἰν ὡς ἀληθεῖς ἀρχόντες προ-
νοοῖσι περὶ τοῦ μέλλοντος.
Διότι ἐν τῷ βαθμῷ τῆς περὶ τοῦ μέλ-
λοντος πρόνοιᾶς καταφαίνεται ἡ ἀληθῆς
ἀξία τῶν ἀρχόντων⁴, ἐκ τῆς ποιότητος
τῶν ὁποιῶν ἐξαρτάται κατὰ μέγιστον
μέρος ἡ τύχη τῶν λαῶν. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ
τραντότατα ἀπεδείχθη ὅτι, ὅταν οἱ προε-
στάτες τῶν πραγμάτων ἦναι ἀνδρες συνε-
τοί, ἱκανοὶ καὶ ἐνάρετοι οὐ μόνον τὴν
μοχθηρὰ πράττουσιν πατρίδα καὶ τὸ κα-
ταπεπτωκὸς φρόνημα τῶν πολιτῶν ἀνορ-
θοῦσιν, ἀλλὰ πολλὰκις—ιδίως δὲ ἐν τοῖς
πολέμοις—καὶ στρατοῦς καὶ πλήθη τῶς
ἀήττητα ὑπολαβανόμενα εἰς τὰ τέσσα-
ρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος διασκορπίζουσιν⁵
ἐνῶ ὅταν ἦναι ῥαθυμοὶ, φυγόπονοι, βρα-
δυκίνητοι, οἰνόφλυγες, λάγνοι, βλαβες,
δειλοὶ, προπετεῖς, θρασεῖς, ὀργίλοι, κενό-
δοχοὶ καὶ τετυφωμένοι οἱ ἡγεμόνες τῶν
ὄλων, τότε ἀναγκασίως ἐπακολουθοῦσι τὰ
μέγιστα ἐθνικὰ δυστύχημα, αἱ κοινὰ
ἐπιχειρήσεις ἀποτυγχάνουσι, κίνδυνος μέ-
γιστος ἐπισφωρεύεται, νειδος καὶ αἰσχῶ-
νη ἐπακολουθεῖ, αἱ περιουσίαι ἀφανίζον-
ται, αἱ δυνάμεις αἱ καίμεναι εἰς ἕκαστον
τῶν ἀρχομένων μένουσι ἐν ἀπραξίᾳ καὶ
τὸ ὅλον ἔθνος τέλειον ἀφανίζεται, ἀπα-
ράλλακτα ὅπως θὰ ἠρανίζετο πλοῖον ἐν
τῷ μέσῳ ἀγρίας τρικυμίας ὑπὸ κυβερνή-
του δειλοῦ, μεθύσου καὶ βλακῆς κυβερ-
νόμενον⁶.

Ἡ ἱστορία ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τοῦτο συ-
χνότατα καὶ μεγαλοφρονότατα ἐπανα-
λαμβάνει ὅτι ἐλασινότητι εἶναι ἡ θέσις,
καὶ οἰκτρότατον τὸ τέλος τοῦ ἔθνους
ἐκείνου, ὅπερ ἔχει προεστάτας ἀνδρας
οὐδαμῶς ὑπ' ὄψει τὸ κοινὸν συμφέρον
ἔχοντας καὶ οὐδαμῶς σπουδαίως φρον-
τίζοντας καὶ οὐδὲν τολμῶντας ὑπὲρ
τῆς τῶν πολιτῶν τιμῆς καὶ σωτηρίας· οἱ
τοιοῦτοι οὐ μόνον ἑαυτοὺς ἐχθεατρίζου-
σι, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔθνος σῶμα. ὀλίγον
κατ' ὀλίγον διαφθείροντες τέλειον αὐτὸ
ἐπὶ τέλους ἀφανίζουσι⁷· διότι αὐτῶν ἐ-
κεκα βαθυμῶν καὶ κατ' ὀλίγον ἐπανεξά-
νει ἐν ταῖς πόλεσιν ὁ ἀριθμὸς καὶ μεγα-
λύνεται ἡ θρασύτης τῶν ἐργαστηριακῶν
καὶ βαναύσων ἀνθρώπων⁸, ὅτινες ὄλι-
γὰ ἀδυνατοῦντες περὶ τοῦ παρόντος νὰ
κρίνωσι καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος νὰ προ-
νοήσωσι, δελεάζομενοι δὲ καὶ διὰ τινῶν
μικρῶν χαρίτων καὶ εὐκολιῶν καὶ κατα-
δημαγωγούμενοι ὑπὸ τῶν ἀσυνειδήτων
τούτων πολιτικῶν διὰ κάκωθεστάτων
τινῶν ἐπαγγελιῶν πιστεύουσι πᾶν τὸ ὑπ'
αὐτῶν λεγόμενον καὶ ἔτοιμοι εἶναι πρὸς
πᾶν τὸ ὑπ' αὐτῶν παραγγελλόμενον⁹, ἀ-
ποθραυσόμενοι δὲ βαθυμῶν καὶ κατ'
ὀλίγον ἀγέρονται καὶ ὑποστηρίζουσι καὶ
προάγουσι μάλιστα εἰς τὰς ὑπάτας ἀρ-
χὰς τοὺς χειρίστους, κολάζουσι τοὺς εἰς
αὐτοὺς ἐναντιομένους, ἐπιθυμοῦσι τὰ ἄλ-
λάττω καὶ οὕτω ἀνεπαίσθητος μὲν ἀκα-
ταπαύστως ὅμως καὶ ἀπαρεργῶς ἔξω

¹ 4, 74, 3. ² 1, 72, 7. ³ 1, 35, 5. 3, 81.
⁴ 3, 81. ⁵ Ἀπόκ. 109. ⁶ 38, 4, 5. ⁷ 38, 3.
⁸ 40, 4, 8.
⁹ 40, 2.
¹⁰ 40, 5, 7.
¹¹ 40, 3, 1.
¹² 40, 5, 7.

θῶνται πάντες εἰς βεβαίωτατον ὄλεθρον!
Ἐνόσω δὲ ὁ ὄχλος θὰ ἦναι εὐπαραλό-
γιστόν τι καὶ ἀνάγωγον γῆρας, οἱ δὲ πο-
λιτικοὶ φιλαρχοὶ καὶ ἀφιλότιμοι καὶ ὀ-
χλοκόποι, πάντοτε ταῦτα θὰ ἐπαναλαμ-
βάνωνται ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτω. Πέσον εἰ-
ναι ἄληθες ὅτι μετὰ τὸν ὄχλου καὶ
τῶν πολιτικῶν, τῆς θαλάσσης καὶ τῶν
ἀνέμων οὐδεμία διαφορὰ ὑπάρχει! Καθὼς
τῆς θαλάσσης ἡ ἰδία φύσις εἶναι ἀβλα-
βῆς καὶ στάσιμος, μόνον δὲ ὅταν ἀνεμοὶ
ἐμπέσωσι εἰς αὐτὴν καὶ ἀναταραξῶσιν
αὐτὴν γίνεται βλαβερὰ καὶ ἄστατος καὶ
δὴ καὶ ἀναλόγως πάντοτε τῆς σφοδρότη-
τος τοῦ εἰς αὐτὸν ἐμπεσόντος ἀνέμου, οὐ-
τω καὶ οἱ ὄχλοι αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς εἶναι
στάσιμοι καὶ ἀβλαβεῖς, μεταβάλλονται δὲ
καὶ γίνονται ἐπιβλαβεῖς καὶ δὴ καὶ πάν-
τοτε κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς ἀρχαιότητος
τῶν προσταμένων αὐτῶν¹⁰, ὅτινες πλεο-
νέκται καὶ φιλαρχοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δυ-
νότε καὶ μὴ δυνάμενοι διὰ τῆς ἰδίας ἀρε-
τῆς αὐτῶν νὰ ἐπιβληθῶσιν ἐπὶ τοῦ πλη-
θους καὶ νὰ εὐδοκίμησωσιν ἐν αὐτῷ, δω-
ροδοκοῦσι καὶ δελεάζουσι καὶ κατὰ πάντα
τρόπον λυμαινόνται αὐτό. Ὅταν δὲ ἀπαξ
τοῦτο διὰ τὴν ἀφρονα δοξομανίαν τῶν
προεστώτων αὐτοῦ γένηται θαροδοκοῦν καὶ
θαροδόγοι, τότε εἶναι ἀνεπίσχετος πλέον
ἡ θρασύτης καὶ ἀνυπόφορος ἡ ἀναισχυν-
τία αὐτοῦ. Συνειδητόν ἐν τῷ τῶν ἀλλότρω
καὶ νὰ ἔχη τὰς ἐλπίδας τοῦ
ζῆν οὐχὶ εἰς τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ ἐφ-
εργασίαν, ἀλλ' εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον
εἰτε εἰς τὸ βαλλάντιον τῶν ἄλλων, ὅταν
λάβῃ τὸ πλῆθος προσάτην τολμηρῶν καὶ
ἀναίδη¹¹ τότε, μανθῶδες γενόμενος, ποῖσι
σφαγῆς, φυγῆς, γῆς ἀναδασμούς καὶ ὅ, τι
ἄλλο ἡ θηριωδία αὐτοῦ ὑπαγορεύσῃ μέ-
χρις οὗ ἀπὸ ἀνομίας εἰς ἀνομίαν πε-
ριπέπτον καὶ τελῶς ἀποθηριωθῆν πᾶσαν
τὴν δύναμιν καὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ τῆς
πατρίδος αὐτοῦ ἀρῆν καταστρέψῃ¹².

Κατ' ἀναπόδραστον ἀνάγκη ἡ ἀγέ-
νεια τῆς ψυχῆς καὶ ἡ ἀναδρία τῶν προε-
στώτων τῶν πραγμάτων φθαίρει πάντα
τὰ ἔθνη, μικρὰ καὶ μεγάλα ἀνεξαιρέτως¹³,
ἡ ἀπειρία καὶ ἡ κακία αὐτῶν ἐμπλέκει
εἰς φοβεροὺς κινδύνους αὐτῶν¹⁴, ἡ ἐξαχρεώ-
σις αὐτῶν συνεπάγεται παράτα τὸν παν-
τὴν ὄλεθρον αὐτῶν¹⁵, ἡ ἀνομία καὶ ἡ μα-
νία αὐτῶν ἀγει πάντας τοὺς πολίτας
μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν, οἰνεῖ ὑπὸ
χειμάρρου τινός· λάβρου προωθυμένους
καὶ μετὰ βίας φερομένους, εἰς πρόδη-
λον ὄλεθρον¹⁶, ἡ ἀβουλία αὐτῶν ἐξωθεῖ
τὰ ἔθνη εἰς τοιαύτην θέσιν, ὅστε καὶ οἱ
ἐχθροὶ αὐτῶν ἐλεοῦσι τὰ πανάθλια καὶ
δυστυχέστατα ταῦτα ἔθνη¹⁷, ὅπως συνέβη
ποτὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τῆς Ἀχαϊκῆς
συμπολιτείας, ὅταν προστάται τῶν πραγ-
μάτων ἦσαν ἀνδρες ὀλεθρῆς ὡς ὁ Δίκιος,
ὁ Δαμάρτος, ὁ Ἀλακμῆνης, ὁ Θεοδέ-
κτής, ὁ Ἀρχικράτης καὶ εἰ τι ἄλλο τοιοῦ-
τον βαναύσον καὶ ἀφιλότιμον καὶ ἀπρα-

¹ 15, 21, 3. ² 11, 29, 9, 22, 12, 9. ³ 6, 9.
⁴ 39, 2, 6. ⁵ 38, 2, 12. ⁶ 4, 35, 15. ⁷ 40,
⁸ 40, 3, 7.

γίστατον τῆς ἐξηχραιωμένης ἑλληνικῆς
κοινωνίας ἀβύδαλον! Ἡ αὐθαιρεσία, ἡ
σκληρότης, ἡ ἀδικία, ἡ ἀνομία καὶ ἡ μα-
νία τῶν ἡγουμένων πληροὶ τὰς πόλεις ἀ-
κρίσιαι, παραχθῆς, δυσθυμίας, καὶ τελείας
ἀπελπισίας¹⁸, καθιστᾷ πάντας τοὺς πο-
λίτας ἀφρονες καὶ ἀναγῆτους¹⁹ μὴ δυ-
ναμένους ἕνεκα τῶν ἰδίων δυστυχημάτων
καὶ ἀθλιότητων νὰ ἴδωσι καὶ προλάβωσι
τὸν κοινὸν καὶ βέβαιον ὄλεθρον²⁰, ἐξωθεῖ
τὸ ὅλον ἔθνος εἰς παντός εἶδους παρανο-
μίας καὶ ἐπάγεται τέλος καὶ τὴν ἀπό-
λειαν τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας αὐτοῦ καὶ
τὴν ὑποδούλωσιν ὑπὸ δεσπότης χαλεπω-
τάτους²¹.

Τοιαῦτά τινα εἶναι τὰ ἐκ τῆς ἱστορίας
διδάγματα! Φάροι τηλαυγεῖς λαμπρῶς
ἐν τῷ στερεώματι τῆς ἀνθρωπότητος
μαρμαίροντες καὶ ἀριθῆλως ὑπασθημαίνον-
τες τῷ ἐν τῷ βίῳ χεμαζομένῳ βροτῷ τὸν
νῆγεον τῆς κατ' ἀνθρώπον εὐπραγίας λι-
μένα, πῶς ἐκλάθασται ὀρθῶς ἐν τῷ μέ-
σῳ τοῦ βιωτικῆς ὠκεανοῦ ὀδηγοῦσα τὸν
κλυδωνιζόμενον τοῦ βίου ναυτιλόν. Τὰ
πολύτιμα ταῦτα διδάγματα οὐδεὶς τῶν
διαχειριζόμενων τὰ ἀνθρώπινα ἐπιτεπε-
ται νὰ ἀγνοῖ, ἀλλὰ πάντες καὶ πολιτι-
κοὶ καὶ δημοσιογῶργοι καὶ διδασκαλοὶ ὀ-
φείλουσι καλῶς νὰ ἐπίστηνται καὶ προση-
κόντως νὰ χρησιμοποιοῦσι ταῦτα εἰς τὸν
ἐνεργὸν αὐτῶν βίον, εἰάν μέλλωσι καλῶς
τὰ ἑαυτῶν ἔργα νὰ διαπεράνωσι²²· διότι
ὄντα ταῦτα τὸ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ἀ-
μετάθετον καὶ ἀναλλοίωτον ἐν τοῖς αἰ-
ποτε μεταβαλλομένοις καὶ ἀπαύστως βί-
οις ἀνθρώπων, πράγμασι, θὰ παρα-
μένωσιν, ἐνόσω ὑφίσταται τὸ ἀνθρώπινον
γένος, ὁ μόνος τρόπος, καθ' ὃν τὰ ἀνθρώ-
πινα πράγματα θὰ ἐξελεῖσονται καὶ θὰ
ἐπαναλαμβανῶνται πάντοτε ἐν τῷ βίῳ
τῶν θνητῶν ὡς νόμοι ἱστορικοὶ ὑπ' αὐτὸν
κατατεινόμενοι, ἐνόσω αἱ νῦν κρατοῦ-
σαι κοσμικαὶ καὶ ἀνθρώπινοι δυνάμεις αἱ
αὐταὶ ἀμετάβλητοι διαμένωσιν. Ὁ δυ-
νάμενος λοιπὸν ἐκ τῆς ἱστορίας ταῦτα νὰ
ἀντλήσῃ καὶ βαθεῖας αὐτὰ νὰ κατανοήσῃ
καὶ προσκόντως νὰ χρησιμοποιοῦσῃ, θὰ
δύναται νὰ ἐπανορθώσῃ ἐκάστοτε τὸν βίον
αὐτοῦ, ὠφέλιμος τούτεθεν ἑαυτῷ τε
καὶ τοῖς λοιποῖς συμπολίταις αὐτοῦ γε-
νόμενος ἀναγκαῖον ἄρα ἐν τῇ μελέτῃ καὶ
τῇ διδασκαλίᾳ τῆς ἱστορίας ταῦτα μά-
λιστα νὰ ἐξαίρωνται καὶ περιφανῆ πρό-
της συνει

ΤΟ ΕΙΣ ΤΗΝΟΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ (25 ΜΑΡΤΙΟΥ)

Πάντων των ανθρωπίνων αισθημάτων το ισχυρότατο, το μάλλον βίαιον, το τυφλότερον έτι, είναι αναντιρτήτως το εκ πεποιθήσεως αισθημα προς το θεον, δια του ονόματος της «Θρησκείας» γνωριζόμενον μεταξύ των θνητών. Η άκρα υπερβολή αυτού, ή στενωπάτη άφοσίωσις εις ιδέας άλλοτριας της μεγαλης ιδέας του θρησκείματος, ενδέχεται να άλλοιοι ένίτε το θεον άρωμα το εκ της έννοιας της θρησκείας έκπορευόμενον, και να έκτρέπη τους θερμώς και ειλικρινώς πιστεύοντας, της όρθης αντίληψεως και της ουσίας της ημετέρας θρησκείας. Μένει όμως πάντοτε ανεκτίμητον κεφάλαιον ή πίστις δια τον πιστευόντα, εν ήλθ ή μικρή αυτής άλλοιωσις, άναμφοισθητήτως δε ήρωότερον θά διέλθη τον βίον, και τάς συμφοράς θά ύποστή καρτερικώτερον ή άσάλευτον έχων πίστιν προς την θρησκείαν των πατέρων αυτού, ή ό φύσει πυρρονιστής και δια μεταγενεστέρων άναγνωσμάτων άπολέσας το κεφάλαιον της πίστεως, όπερ οι γονεϊς αυτού έσπειρον εις τους μυχούς της παιδικής του καρδιάς.

Υποθέσωμεν ότι εν τη συνεδήσει ένός και του αυτού προσώπου βλαστάνει τριτόν αισθημα ισχυρότατον και άκαταμάχητον: ή πίστις, ό έρωσ της πατρίδος, ό έρωσ. Έάν είχε την δυστυχίαν το δν έκείνο να ίδη διαστάμενα προς άλληλά τα αισθημάτα ταύτα, και να περιστή εις την άνάγκην να εκλέξη το έν άποκλειστικώς, να καταπνίξη δε και να θυσιάση τα ύπολειφθέντα, νομίζω, ότι εις το αισθημα της θρησκείας ήθελε παράσχει την επικράτησιν, και άναστηλώση την πίστιν επί των συντρίμματων του πατριωτισμού και του έρωτός του. Αλλά πάντοτε περι των γυναικών ή των άνδρων έκείνων των τραφέντων εν τφ βαυθατώ πνεύματι του θρησκείματος εις δ άνήκουσι, και πεποιθότως πιστευόντων την εκυτών θρησκείαν και των πατέρων των. Είναι άρωμα παντός άλλου ισχυρότερον το μύρον της θρησκείας. Έγκλείει την ευγένειαν πσαν της ανθρωπίνης ψυχής, ενέχει την έννοιαν της θυσίας, των καταδρυμάτων, του μαρτυρίου, της περιφρονήσεως προς τους πόνους και τάνθρωπίνα μεγαλεία. Άλλ' ό,τι αποτελεί την μεγίστην αυτού δύναμιν είναι ή πεποιθησις της μετά θάνατον άμοιβής, ή οδύμια άλλη ανθρωπίνος λατρεία παρυσιάζει εν τη έκτυλίξει αυτής. Δέν λέγω ότι προσηλούμεθα εκ συμφορής προς την θρησκείαν όπως άπολαύσωμεν και ζήσωμεν άφού άποθάνωμεν. Άναντιρτήτως όμως ή έννοια του ύπερφυσικού, ή μετά του θείου άναποσπάστως ένουμένη άπεργάζεται το μεγαλειον και την ύπεραχην της θρησκευτικής πεποι-

θήσεως, ύπερ ής είδομεν συνεχώς και εν τη συγκρούσει των άλλων του ανθρώπου αισθημάτων, θυσιάζόμενον βίαιον έρωτα, είδομεν άπάρνησιν γονέων και πατρίδος, και θυσίας, πρό της δυνάμεως των όποιων ύστατα πολλάκις έκπληκτος ό νοός του εταζόντος τάς πεποιθήσεις και τὰ πάθη της ψυχής: "Όταν εις το αισθημα της θρησκείας προσεσθ ή ό θειότατος έρωσ της πατρίδος και της ελευθερίας, όταν την ευγένειαν του πρώτου αισθηματος έξευγενίση επί μάλλον ή πατριωτισμός και ή ύπερ αυτού πρόθυμος θυσία, τότε ό δεσμός ούτος του αισθηματος άναλαμβάνει άληθώς εν τη καρδιά άβλυτον έντασιν, ό άνθρωπος μετεωρίζεται εις άλλας σφαιράς ύψηλοτέρας, άποβαίνει τέλειος έφ' όσον ή ανθρωπίνη άτέλεια δύναται να τελειοποιηθ ή συμπληρουμένη υπό του ιερού πυρός του ένθουσιασμού της θρησκείας και της πατρίδος. Άλλά βεβαίως δια μιάς μόνον πτέρυγος ύπαταται ό άδιακρίτως θυσιάζων το αισθημα της πίστεως εις το της πατρίδος και τ' άνάκαλιν. "Όπως ή ύβνη γοργήν και τολημραν πτήσιν ό άνθρωπος χρίζει άμφοτέρων των πτερύγων του νοού και της καρδιάς, του ευγενοϋς έρωτός προς την γην, εν ή έξήσαμεν και εθάψαμεν τους προγόνους ήμών, και του έρωτός της θρησκείας, εν ή άνετράφημεν. Τότε άποβαίνει άφογον το μεγαλόωργημα του ανθρώπου. "Ο Κόδρος θνήσκων δια της χειρός άγροίκου όπλίτου ήλαύνετο εκ του διπλού αισθηματος της πίστεως εις το μαντεϊον, και του έρωτός προς την πατρίδα του. Οι γονεϊς μας της Έπαναστάσεως, Κόδροι άνευ στέμματος, άλλ' έστεμμένοι εν τφ μαρτυρίω, εις το αυτό αισθημα ύπικουον και εφάμιλλα διεπραξεν έκαστος του ιερού έκείνου και άπαρταμίλλου άνακτος των Αθηνων. Έάν από του δεσμού, εν φ συνεδέθη ή Έλληνική Έπαναστάσις, άφήρει τις την έννοιαν της θρησκείας, τα μεγαλουργήματα δέν θα ήσαν ούτω πλήρη, όπως θα ήσαν επίσης άτελή εάν από της έννοιας της Πατρίδος άπέκοπτε τις την έννοιαν της Πίστεως. "Ο άλλτος δεσμός έπέτελεσε το μέγα έργον, και άλλοιμονον εάν ανατλείη ποτέ ή δυστυχής ήμερα, καθ' ήν θα κινδυνεύση να χαλαρωθ ή δεσμός δημιουργός, άποτελεσθείς υπό έννοιαν δυνάμεων να ύπάρχωσι κεχωρισμένοι, αλλά μόνον εν τη στενή ένώσει συμπληρουσών άλλήλας και δυνάμεων εθνικώς να μεγαλουργήσωσιν.

Ουδέν το παράδοξον έπομένως εάν ή άκρα οξύτης της πίστεως και του θρησκευτικού αισθηματος εμφανίζηται ένίστε παρ' ήμιν υπό τύπον πραγματικότερον, προσλαμβάνοντα εύρείας και άσυνήθεις διαστάσεις. Η εις την νήσον Τήνον συρροή προς προσκύνησιν της εκείσε θαυματουργού εικόνας της Θεομήτορος από πολλών ήδη χρόνων παρίσταται ως εις των μάλλον γνωστών τύπων, δι' όν ό όρθόδοξος χριστιανικός κόσμος έκδηλοσ, άδιάφορον πώς, την προς την ιδέαν του θείου λατρείαν, αντιπαρισταμένην δια του μι-

κρού έκείνου τεμαχίου του ζύλου εν φ συμβολικώς εικονίσθη ό υπό του άγγέλου χαιρετισμός προς την Μαριάμ. Την 25 Μαρτίου έκαστου έτους ήμεραν διττής αγιότητος δια τον όρθόδοξον Έλληνησμόν, ή νήσος Τήνος άγει μετά της Έθνικής εορτής και την ειδικήν, κοινήν πάσης της χριστιανικής εκκλησίας, άλλ' έξαιρέτως της Έλληνικής, ιδιαιτάτα δε εορτήν της μικράς νήσου, εν ή άνευρέθη και τηρείται ό θησαυρός της εικόνας της Θεομήτορος. Από των περάτων της χριστιανικής Ανατολής συρρέουσιν εις την νήσον εύσεβεις προσκυνηταί ύπαικοντες εις εύχην, ήν ώμοσαν, ή και άπλώς προς άσπασμόν και θεωρίαν εικονίσματος, εις δ ή ασάλευτος πίστις του λαού άποδίδει δυνάμεις ύπερφυσικάς. Η Τήνος μετατρέπεται τότε εις πόλιν ικανώς πολυάνθρωπον, ένθα συγγέονται άναμιξ τά ιδιώματα πάντα και τα τοπικά ένδύματα της Ανατολής και των χριστιανών της Μικράς Ασίας ιδιαιτέρως, από του βαθύου μεσογαιοτάτων και άπωτάτων έπαρχιών συρρέόντων εις Τήνον προς έπιτέλεσιν εύλαβοϋς προσκυνήματος και πλήρωσιν εύχής ιερός. Τοιούτων μέσον, δι' οϋ έτησίως δύνανται ή ελευθέρα χώρα της Ελλάδος να καλή εις το έδαφος της χιλιάδας δούλων αδελφών φαίνεται και άληθής θαύμα ούτω μάλλον αξιοσημείωτον όσα πολύτιμος δύναται ν' άποβή ή εθνική ύπηρεσία εάν σκοπίμως χρησιμοποιηθ ή εθνικώς ή μεγάλη και πολύτιμος εύκαιρία. Νέα Έλευσίνια μυστήρια, εν οις οι άμύητοι έμυσούντο τον άληθ ή Θεόν, ή πανήγυρις της Τήνου πρόκειται μέγα κέντρον χριστιανικής και πατριωτικής έμπνεύσεως δι' οϋ ή ελευθέρα Έλλάς, γνωρισσα ήδη εις τα τέκνα της τον άληθ ή Θεόν, μισοι αυτά και εις τον Θεόν της Έλευθερίας και εις την ποθητήν ήμεραν, την άγιαν και εθνικήν, καθ' ήν ή ελευθέρα Έλλάς θα σφίξη εις την άγκάλην τα άπανταχοϋ δούλα και δυστυχ ή τέκνα της. Νομίζω ότι δέν κατενοήθη άποχρώντως ή έξοχος σημασία της εν Τήνω πανηγύρεως, μη κατανοηθείσα δε έμεινεν επί μακρούς ήδη χρόνους και έντελής άχρησιμοποίητος. "Ο δούλος προσκυνητής ό την εύχην αυτού εύχηθείς, άναποδράστας θά πλεύση εις Τήνον όπως έκπληρώση ύπόσχεσιν, ήν ύπολαμβάνει άλυτον και ιεράν. Ούτως ή ελευθέρα Έλλάς γνωρίζει εκ των προτέρων ότι άνά πσαν 25 Μαρτίου θά συναντήση εις Τήνον θερμούς χριστιανούς και πατριώτας, εύχεράς δυνάμεων να μεταβληθώσι δια μέσων πρακτικότερων εις άποστόλους άφωτισμένους του άλλου Θεού, του έφρσκειου της χώρας ταύτης, την λατρείαν του όποιου έκαλλίεργησαν έπιμελώς οι Έλληνες από των μυθικών έτι χρόνων, και ό ήμέτεροι πατέρες ήνωσαν πρό όλίγων ένιαυτών μετὰ της θρησκείας οτε έξαναστάντες προεκήρυξαν το **Μάχου ύπερ Πίστεως και Πατρίδος**. Δέν είναι ή εύκαιρία αυτή άληθής θαύμα, ούτινος την άληθειαν οϋδεις θά δυνήθη ν' άρνηθ ή;

Την παραμονήν της 25 Μαρτίου, υπό την έπιτροπήν παραπλησιών ιδεών, έπέβην της «Χίου», της ελληνικής άεροπλοίας όπως πλεύσω εις Τήνον κ' έντροφήσω εις θέαμα, ούτινος την ήθικην σπουδαιότητα ενδέχεται ίσως να υπερτιμώ, φρονώ όμως μεγίστην. Καί τώνομα του πλοίου, κατά σύμπτωσιν περίεργον, με ύπεμνήσκα παρελθούσας εποχάς, καθ' ός τραγικώς διεδραματίσθησαν σινηλα αίματηρα εις τον δεσμόν της Πίστεως και της Πατρίδος άναγόμεναι. "Ο ήλιος άπεκρύπτετο όπισθεν των κορυφών της Γυάρου, ότε ήγκυροβολήσαμεν εις τον λιμένα της Τήνου. Λεία ήπλοϋτο πρό ήμερών ή κυανή θαλάσση του Αιγαίου. Εις το στερέωμα έρωτοβόλον άσθενώς έπιφανέντες οι άστέρες, και εις την γην φώτα άμυδρά έπεγγον εις τάς άπόστάσεις άναθρώσκοντα από των πλευρών των περίξ νήσων, έφ' όν σκότος, διαυγές σχεδόν, είχεν έλκρωώς έπικαθήσει. Εις τοιαύτην ώραν, κί άνευ της έπιροής νέων και άσυνήθων άντικειμένων, ή ψυχή άρέσκαται να πλανάται εις άλλους κόσμους άορίστους, άναζητούσα όιονει την πατρίδα, άφ' ής έξεπορεύθη και μελαγχολώσα εις την πραγματικότητα του κόσμου όσφ και άν ήντι θελκτική, έρασμιάς άπροσδόκητος και άβρα τοιαύτη πραγματικότης. Η λέμβος ήμων έμπεπνευσμένους φέρουσα προσκυνητάς, έσαλεύθη υπό την όρμην της κωπηλασίας και δια μέσου άφρών λευκών, εις οϋς ή άρξαμένη άμφιλύκη έδιδε φωσφορικην άνταυγείαν, έφερον ήμεις εις τον έπιμήκη βράχχονα: της άλιμένου άκτής της Τήνου μυρμηκιάσεως και ταύτης υπό της πληθύος των προσκυνητών και των ξένων. Ηδη είχομεν άποβή εις την Ήραν. Βόμβος συνεχής πληθύος πολλού έπλησσε τα ύτα ήμων. Έβαδίζομεν μετά κόπου διαγκωνίζόμενοι άποτόμως, και πολλάκις ώθούμενοι ισχυρώς και τρέχοντες τον κίνδυνον να ύποστώμεν αϊφνίδιον έαρινόν λουτρόν έντός της θαλάσσης, προφανώς άκατάλληλον κατά την ώραν έκείνην. Έν μέσφ του συνωστίζόμενου πλήθους έπεφάνη έρπον προς την γην σωμα τι φερόμενον βραδέως και τετραποδητί. Έν τη συγκύσει των αντικειμένων ήδύνατο εύχεράς να έκληφθ ή ως κύων μεγαλόσωμος άναζητών δια της όσφρήσεως τον κύριον, δν είχεν άπωλέσει. Δέν ήτο εν τούτοις άλογον το δν έκείνο, δι' ό δέν ήρχουν οι δύο πόδες: ήτο λογικόν κατ' εικόνα και όμοίωσιν του Θεού δημιουργηθέν. Η δια των χειρών και των ποδών έρπουσα επί του έδαφους ήτο γυνή πληρούσα εύχην, τάμμα, ως έλεγεν, και σκοπούσα να φθάση ούτως άνυπόδητος και συρομένη άχρι της εκκλησίας της Εισαγγελιστριας εις το ύψος λόφου τινός έγειρομένης. Βεβαίως ή γυνή έκείνη δέν ήτο δυνατόν να έχη εύκριν ή ιδέαν της θεότητος ότε ώμνευ να πληρώση, ως έπλοποϋσα την εύχην της έκείνην. Ητο άξιοκατάκριτος προσέβαλλε δια του βαδισματός της την ευγένειαν της ανθρωπίνης φύσεως, και ήλέγχετο οϋδέμιαν έχουσα άκριβή συνείδησιν των καθηκόντων

αυτής ως χριστιανής και ανθρώπου. Άλλά τίς να την διδάξη; Ένώ ή κτεира την δυστυχ ή την έκριναν άφ' έτέρου έπιεικώς, και κατελόγια μάλλον τους οικείους τους όλιγορήσαντας την στοιχειώδη χριστιανικήν παιδείαν ή αυτήν οϋσαν το θύμα της προλήψεως και της δεισιδαιμονίας. Η γυνή έκείνη ήτο πτωχή. Τάζασα εις την Παναγίαν της Τήνου (ώσει άν ύπάρχωσι πολλαί Παναγίαι) να φθάση τετραποδητί από της προκυμαίας εις την εκκλησίαν, άνεπλήρωσε, κατά την κρίσιν της, την έλλειψιν χρηματικού τινος ποσού ή πολυτίμου λίθου, δν δέν είχε ν' άφιέρωση εις το εικόνημα της Παναγίας, άντι της χάριτος, ήν έξήτησε και ήλπιζε να λάβη ή πιθανώς έλαβε, δέν έξεταζω εκ ποίας συμπτώσεως. Υποθιβάσασα την ανθρωπίνη φύσιν και από πόδου λογικού μετατραπέσσα εις άλογον τετραποδον ύπέλαθεν ή διτώς δυστυχής ότι έξευμενίζει το θεον, ότι έξαγοράζει την χάριν και πληροί την εύχην. Είναι αι δειναι συνέπειαι της άπαιδευσίας και της δεισιδαιμονίας, ήτις οϋ μόνον δέν είναι πίστις, αλλά βλάπτει την πίστιν άλλοιούσα την θεϊαν ύπόστασιν της. Έάν όμως το γεγονός με κατέβλησεν, ή πρόθεσις και ή άφοσίωσις της γυναικός έκείνης με συνεκίνησε. Ούτως έννοεί την πίστιν και την θυσίαν ή ταλαιπώρος γυνή!

(Έπεται το τέλος)
ΣΠΥΡΙΑΩΝ ΠΑΓΑΝΕΛΗΣ

ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΤΟΥ ΣΠΟΓΓΟΥ

Καίτοι στερούμεθα άκριβών στατιστικών πληροφοριών καθ' όσον άφορξ εις το έξαγωγικόν πογγαλιευτικόν έμποριον το διενηργούμενον εν ταϊς νήσοις Υδρα, Αιγίνη, Κρανιδίω, Ερμιόνη ως και εν ταϊς Σποράσι Σύμη, Κάλκη και Καλύμνω, εν τούτοις χάρις εις τάς σημειώσεις Υδραίου έμπόρου κατωρθώσαμεν να συλλέξωμεν όλίγας τινάς στατιστικάς πληροφορίας όσον οίόν τε άκριβείς ως και παραθέτομεν ένταύθα.

Αι εν Υδρα ύπάρχουσαι πογγαλιευτικαί μηχαναί άνέρχονται εις 50 τον άριθμόν, έκαστη δε μηχανή δύο κατ' έτος έπιχειρεί ταξείδια, εν τον χειμώνα και εν το θερος. Έκάστη μηχανή εισπράττει εκ των δύο ταξείδιων κατά μέσον όρον δρ. 20000—22000, διατηρεί δύο πλοία, ών το μέν μήκος 7 πήχων φέρει την μηχανήν το δε 10 πήχ. τάς τροφάς. Τα πλοίαρια ταύτα ταξιδεύουσιν εις Αρρικήν, Τριπολιν, Αλεξάνδρειαν, Μανδρούχαν, Βομβάν, Βεγκάζαν, Σφάξ, Αιγαίον Πέλαγος κτλ. Τινά των πλοιαρίων ταύτων έκτελοϋσι μόνα των το 600 ή 700 μιλίων ταξείδιον τούτο, άλλων παλιν οι ιδιοκτήται ναυλώνουσι μεγάλα πλοία, έφ' όνα φορτώνονται τα δύο πλοίαρια έκφορώντωνται δε άμα φθάσαντα εις τον προς δν όρον.

Το πλήρωμα των πλοιαρίων τούτων άποτελείται εκ 2 ή 4 δυτών και 8 ναυ-

τών. Μετά την έπιστροφήν των πλοιαρίων και την πώλησιν του σπόγγου ένεργείται ή διανομή κατά μερίδια, διανεμόμενα άναλόγως. Το ποσόν διακρίεται από 20 έως 22 μερίδια. Έκ του εισπραχέντος ποσού άφαιρούνται δραχ. 4000 δια τροφάς και δια τον φόρον (μπετερμέ), δν πληρώνουσιν εις την Τουρκικήν Κυβέρνησιν και όστις άνέρχεται εις λίρας Τουρκικάς 32 δι' έκαστον πλοίαριον και δραχ. 5333 δι' άνόρθωσιν των γενομένων ζημιών εις την μηχανήν, το δε υπόλοιπον διανέμεται ως εξής: 1 1/2 μερίδα λαμβάνει το πλοϊον το φέρον την μηχανήν, 4 μερίδια έκαστος δύτης, 1 μερίδιον έκαστος ναύτης, 2 μερίδια το μεγαλειότερον πλοϊον και 1 1/2 ό πλοίαρχος. Έκτός των πλοιαρίων των φερόντων τάς μηχανάς ύπάρχουσι και περι τάς 100 λέμβοι (βάρκαϊ), μήκους 16 έως 18 ποδών, αίτινες άλιεύουσι δια του κάμακος το πλήρωμα έκαστης λέμβου άποτελείται εκ του πλοιαρίου και 2 ναυτών, ταξιδεύουσιν εις 2 μέρη και τα οϋδέτερα πλοίαρια, με μόνην την διαφοράν ότι πάντοτε φέρονται υπό μεγάλων πλοίων, ών έκαστον μεταφέρει από 10 έως 15 τοιαύτας. Το προϊόν έκαστης λέμβου είναι κατά μέσον όρον από δρ. 2000 έως 3000, ύπάρχουσι όμως και λέμβοι άποφέρουσαι έτησίως κέρδος από δρ. 5000 έως 6000. Έκάστης λέμβου τα έξοδα, συμπεριλαμβανομένου και του φόρου εκ 3 ή 4, άνέρχονται εις δρ. 1000. Μετά την πώλησιν γίνεται ή διανομή εις μερίδια 4 1/2 ή 5. Έκ τούτων 1 1/2 μερ. λαμβάνει ό πλοίαρχος, 1 έκαστος ναύτης και 1 ή λέμβος. Έργόν των ναυτών είναι το κωπηλατείν, του δε πλοιαρίου το κωμακείειν, εις βάθος από 10 έως 17 όργυιων. Έκτός τούτων ύπάρχουσι και περι τάς 15 έως 20 γκαγάβιας άλιεύουσαι δια τινος δικτύου προσδεδεμένου επί σιδηράς στρογγύλης ράβδου μήκους 6 μέτρ. και βάρους περι τάς 80 οκάδας συρομένου υπό πλοιαρίου 200 έως 250 κοιλών και ριπταρίου εις βάθος 40—50 όργυιων. Πρό παντηνοστασιας αι άγοραί των σπόγγων ένίγοντο εν Σύμη, Καλύμνω και Ναυπλίω, πρό εικοσαετίας όμως αι πλειότεραι άγοραί γίνονται εν Υδρα και Αιγίνη, ήτις έχει περι τάς 35 μηχανάς, έκαστη των όποιων εισπράττει έτησίως από δρ. 25,000 έως 30,000. Το Κρανιδιον έχει μηχανάς 2 και λέμβους 100, ή δε Ερμιόνη περι τάς 109—120 λέμβους. Η Κάλκη έχει 50 μηχανάς, ών έκαστη εισπράττει δρ. 20—30,000, ό δε υπ' αϋτών άλιευόμενος σπόγγος πωλείται κατά μέγα μέρος εις Κάλκην, όλίγος δε εις Υδραν και Αιγίαν. Η Σύμη έχει 20—30 μηχανάς, περι τάς 100—120 λέμβους (σκάφαις) ή βουτικαδικα, οι δύται των όποιων άλιεύουσιν εις ύδατα βάθος 20, 30 και 40 όργυιων, διαμένουσι δε υπό την θαλάσσαν περι τα 100". Η Καλύμνος έχει περι τάς 108 λέμβους (βουτικαδικα) και 10 μηχανάς. Το πλήρωμα έκαστης λέμβου άποτελείται εκ δύο δυτών και 5 κωπηλατών, εισπράττει δ' έτησίως από δρ. 3,000 έως 4000.

Τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως ὄλων τῶν πλοικαρίων εἰσπραττόμενον ποσὸν ἐν Ἰδρῶ ἀνέρχεται εἰς δρ. 1.400.000, ἐν Αἰγίνῃ εἰς 1.000.000, ἐν Ἐρμιόνη καὶ Κρανιδίῳ εἰς 600.000, ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς μέρεσιν εἰς δρ. 3.000.000. Ὡστε τὸ ὅλον τῆς παραγωγῆς τῆς σπογγαλιείας ἀντιπροσωπεύει ὡς ἐγγιστά ποσὸν 6—7 ἑκατομμυρίων. Οἱ σπόγγοι ἀποστέλλονται εἰς Λονδίνον, Πάρισιους, Τεργέστην, Μασσαλίαν, Βιέννην, Νεάπολιν, Βρυξέλλας καὶ ἄλλα τινὰ μέρη, ἰδίᾳ ὅμως μεγάλη ἐξοδευσις γίνεται ἐν Λονδίῳ καὶ Πάρισίῳ. Τὰ εἶδη τῶν ἀλευρομένων σπόγγων εἰσὶν οἱ Χονδροί, οἱ Ψιλοί (μελάτια) καὶ οἱ Τσιμούχαι.

ΑΛ. Κ.

ΔΟΞΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ

(Συνέχεια ἴδε σελ. 154)

Ἐπειδὴ δ' ἐξηκολούθει διατάζουσα, μετέβη ὁ ἴδιος νὰ ἐτοιμασθῇ τὸν ἵππον τοῦ καὶ τότε ἐσκέφθη αὐτὴ ὅτι δὲν εἰδικαίουτὸ νὰ κρατῆται αὐτὸν καὶ ὅτι ἐπρεπε νὰ τὸν ἀφήσῃ ν' ἀναχωρήσῃ.

— Βγάλατε τὸν ἵππον ἀπ' τὸν σταύλον, ἐφώνησε καὶ νὰ ἐτοιμασθῇ ὁ Ἀνδρέας νὰ συνοδεύσῃ τὸν κύριον. Ἐχεῖ δὲ κίον, ἐξηκολούθησε καθ' ἑαυτὴν, νὰ πάρῃ κάποιον μαζὶ του. Ὁ Ἀνδρέας δύναιται καὶ νὰ τὸν βοηθήσῃ ἀν' τοῦ συμβῆ τίποτε. Ἡ προφύλαξις εἶνε πάντοτε ἀναγκαία. Ἡρωτήσατε τί χρεωστεῖτε νομίζω; Λοιπὸν ὀφείλετε 12 κρούτζερ διὰ τὸ κρασί, διὰ τὸ φαγητόν... ἀλλὰ δὲν ἐφάγατε τίποτε, οὔτε ἠγγίσατε τὸ πουλί. Ἄν θέλετε, διὰ τὸν σταύλον καὶ τὸ φαγητόν δόσατε ἀκόμη δύο κρούτζερ καὶ θὰ εἶμαι πολὺ νύχαιριστήμην.

Ἀφοῦ ἐπληρώθη τὸ γλίσχρον αὐτὸ ποσόν, ἡ ξενοδόχος τῆς Χρυσῆς Ἐλάφου ἀπεχαιρέτησε τὸν ξένον τῆς. Ἀναμφιβόλως δὲν ἦτο τόσο καλῶς διατεθειμένη πρὸς αὐτόν, ὅσον τὴν μεσημβριαν, ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν ὠραῖος, ὡς ὁ ἀνατέλλων ἥλιος. Δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ μὴ ὁμολογήσῃ καθ' ἑαυτὴν, ὅταν ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ λαμπτήρος εἶδεν αὐτὸν ἱππεύοντα, ὅτι ἦτο ὠραιότατος νέος. Ἡ ἐκτίμησις αὐτὴ ἠνάγκασεν αὐτὴν μάλιστα νὰ συστήσῃ ἐπιμόνας εἰς τὸν ὑπνέρτην νὰ τὸν προσέχῃ ἀγρύπνως, διότι ἦτο ὀλίγον, εἶπε, τεταραγμένος.

Ὅτε ἐφθασαν εἰς τὰ πρόθυρα τῆς Πφουλιχην, ὁ ὑπνέρτης ἠρώτησε τὸν νυκτερινὸν ἱππέα ποῦ ἐσκόπει νὰ ὑπάγῃ, ἐπὶ τῇ ἀπαντήσῃ δ' αὐτοῦ «Εἰς Λιχτενστάϊν», ἐτρέπη τὴν ἀγούσαν εἰς τὰ ὄρη ὁδόν.

Ὁ νεανίας ἐπορεύετο σιωπηλῶς ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός. Οὔτε πρὸς τὰ δεξιά, οὔτε πρὸς τὰ ἀριστερὰ περητῆρει, οὔτε τοὺς ἀστέρας ἔβλεπεν, οὔτε μακρὰν, ἀλλ' εἶχε τὰ βλέμματα εἰς τὸ ἔδαφος προσηλωμένα. Εὐρίσκατο εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἴ ἢν εἶχον ἀφήσει αὐτὸν οἱ φωνεῖς, νομίζοντες ὅτι εἶχεν ἐκπνεύσει.

Αἱ σκέψεις τοῦ εἶχον σταματήσαι, οὐδὲμίαν δ' ἔτρεπε πλέον ἐλπίδα εἶχε παύσει νὰ ζῇ, ν' ἀναπαύσῃ καὶ νὰ ἐπιθυμῇ πλέον. Ἡ κατάστασις τοῦ μάλιστα ἦτο καλλιτέρα τότε, διότι εἶχεν ἀπολέσει τὰς αἰσθησεις τοῦ ἐπὶ τοῦ δροσεροῦ τάπητος τῆς γλῆσῃ. Τότε τοῦλάχιστον εἶχεν ἀποκοιμηθῆ ἀναπόλῳν ἐκείνην καὶ τὰ χεῖλη τοῦ προέφερον ἀπαξ ἔτι τὸ γλυκὺ ὄνομα τῆς.

Ἀλλ' ἤδη εἶχε οθεσθῆ ἡ φλόξ, ἥτις ἐφώτιζε τὸν δρόμον τοῦ δια μέσου τῆς ζωῆς; Τῷ ἐφαίνετο ὅτι βραχυτάτην πλέον ἀπέμεινεν αὐτῷ νὰ διατρέξῃ ὁδὸν ἐν τῇ σκοτίᾳ ὅπως εὐρῆ κατόπι ἀνάπαυσιν εἰς τὰ ἀίθρια ὕψη, ἀκουσίως δ' ἔφερε τὴν δεξιὰν ἐπὶ τῆς σπάθης τοῦ, ὅπως βεβαιωθῆ ὅτι ὁ σύντροφός του οὗτος τοῦλάχιστον τῷ εἶχε μείνει πιστός, ὡσεὶ ἦτο ἡ κλεις αὐτῆ, ἥτις ἐμελε ν' ἀνοίξῃ αὐτῷ τὴν θύραν, ἥτις θὰ τὸν ὠδήγει ἐκ τοῦ σκότους εἰς τὸ φῶς.

Οἱ ὀδοιπόροι πρὸ πολλοῦ ἤδη εἶχον εἰσέλθει εἰς δάσος τι. Αἱ ἀτραποὶ ἦσαν δυσβατάταται, ὁ δὲ ἵππος δυσκόλως ἐκινετο ὑπὸ τὸ βῆρος τοῦ ἱπποῦ καὶ τῆς πανοπλίας του. Ἀλλ' ὁ ἵππεὺς δὲν παρέτῃρει τοῦτο. Ἡ νυκτερινὴ αὐρα καθίστατο ὀλονδρ ὁροσερωτέρα παίζουσα μὲ τὴν μακρὰν κόμην τοῦ νεανίου, ἀλλ' οὕτος οὐδὲν ᾔσθησεν. Ἡ σελήνη εἶχεν ἀνταίσιαι, φωτίζουσα τὴν ἀτραπὸν τοῦ βράχους καὶ τὰς ὕψηλας δρυς, ὅφ' αὖ ἀνήρχετο, ἀλλ' ἐκεῖνος οὐδὲν ἔβλεπεν. Ὁ καιρὸς παρήρητο καὶ αἱ ὠραι διεδέχοντο ἀλλήλας, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ καν τὸ μῆκος τοῦ δρόμου. Ἦτο μεσονύκτιον ὅτε ἐφθασαν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους ἐξεληθότες πλέον ἐκ τοῦ δάσους. Ἀποκεχωρισμένη τῆς γῆς διὰ βαρυτάτου κρημνοῦ ὕψοῦτο ἡδὴ ἡ Λιχτενστάϊν, ἐκτισμένη ἐπὶ βράχῳ ὀρθίως ἀνεγειρομένου ἐκ τοῦ βῆλους τῆς ἀβύσσου.

Οἱ λευκοὶ τοῖχοι τῆς οἰαὶ ἀπόκρημνοὶ βράχοι ἔλαμπον ὑπὸ τὸ φέγγος τῆς σελήνης. Ὁ ἔλεγε τις, ὅτι ὁ μικρὸς πύργος, ἀποκεχωρισμένος τοῦ κόσμου, εἶχε βυθισθῆ εἰς τὴν μεγαλειετέραν ἀπομόνωσιν.

Ὁ ἱππεὺς ἔριψε ζοφερὸν βλέμμα πρὸς τὸ μέρος τοῦτο καὶ ἐπήδησεν ἐκ τοῦ ἵππου του, ἀφοῦ δὲ προέδεσεν αὐτὸν εἰς δένδρον τι, ἐκάθησεν ἐπὶ λίθῳ τινὸς κεκαλυμμένου ὑπὸ βρυῶν ἀντικρυ τοῦ πύργου. Ὁ ὑπνέρτης ἴστατο περιμένων νὰ ἴδῃ τί θὰ γείνη· εἰς μάντην ἐπανειλημμένως ἐρωτῆσας τὸν ἱπποτήν, ἂν εἶχε πλέον ἀνάγκην αὐτοῦ.

— Θέλει πολλὴν ὄραν ἀκόμη νὰ λαλήσουν οἱ πετινοὶ; ἠρώτησεν ἐπὶ τέλους ὁ καθημένος ἀφῶνος ἐπὶ τοῦ λίθου.

— Δύο ὄρας, αὐθίνα, ἀπήντησεν ὁ ὑπνέρτης.

Ὁ ἱππεὺς ἀντήμιψεν εἰτα αὐτὸν γενναίως καὶ ἐνευσεν αὐτῷ ν' ἀπέλθῃ. Ὁ ὕτος εἰδίστασε κατ' ἀρχάς, ὡσεὶ φοβούμενος νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν νεαρόν ξένον ἐν τοιαύτῃ κατάστασι. Ἀλλ' εἰς νέον νεύματός του, συνοδεύσεν ὑπὸ ζωηρῆς χειρονομίας ἀπεμακρύνθη χωρὶς μηδὲν νὰ εἴπῃ. Ὁ σιωπηλὸς ξένος ἐκάθητο πάντοτε κρα-

τῶν τὸ μέτωπόν του ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς δρυός καὶ ἐπὶ τοῦ ἐκ βρυῶν κεκαλυμμένου λίθου.

Ε'

Ὁ Γεώργιος Στουμφένερ δὲν ἦτο τοσοῦτον ψυχραῖμος, ὡστε ἡ εἰδήσις, ἢν ἤκουσε, νὰ μὴ ὠθήσῃ αὐτὸν πέραν τῶν ὁρίων τῆς μετριοπαθείας. Εὐρίσκατο εἰς ἡλικίαν ἄλλως τε, καθ' ἢν ἡ καρδία, πάντοτε ἀνοικτῆ, δὲν συνείσθην ἔτι νὰ δυσπιστῇ ἐκ τῶν προτέρων πρὸς οἰονδήποτε, καθ' ἢν δυστύχημα τοιοῦτον προξενεῖ ἐντύπωσιν τοσοῦτον μᾶλλον φοβεράν, καθόσον ἡ ἀδόλος καρδία δὲν προσδοκᾷ αὐτό. Τὸ αἰσθημα τότε τῆς προδοθείσης πίστεως κοχλάζει, ἡ νομίζουσα ἐαυτὴν προσβεβλημένη φιλοτιμία ἐξεγείρεται, ἡ σκέψις, ἥτις συνήθως διακρίνει τὸ ἀληθὲς ἀπὸ τοῦ ψευδοῦς περικαλύπτεται ὑπὸ ζοφερῶν νεφῶν· ἡ ἀλήθεια δὲν ἐμφανίζεται πλέον, μίᾳ δὲ μόνῃ λέξει πιθανότητος συμπελεγμένη μετὰ τοῦ ψευδοῦς ἀρχαί ὅπως πείσῃ. Ὁ ἥλιος τοῦ ἔρωτος δύνει, τὸ σκότος ἐπικαθίεται ἐπὶ τῆς ψυχῆς. Ἀμέσως δὲ τὰ τέκνα τοῦ σκότους ἢ περιφρόνησις, ἢ λύσσα, ἢ ἐκδικησις ὑπεισέρχονται εἰς τὴν ἐγκαταλειμμένην καρδίαν καὶ ἡ ἀτελείωτος κλειμαζ τῶν αἰσθημάτων, ἀτίνα ἐκ τοῦ ἔρωτος ἀγούσιν εἰς τὸ αἴθος, ὑπερπηδᾶται εἰς ὀλίγας στιγμὰς ὑπὸ τῆς ζηλοτυπίας.

Ὁ Γεώργιος εἶχε φθάσει εἰς τὴν βαθμίδα τῆς ζοφερῆς λύσσης καὶ τῆς ἐκδικήσεως. Ὑποτρέφον τὰς ἀπαισίας τούτους ιδέας ἔμεναν ἀναίσθητος εἰς τὸ νυκτερινὸν ψῦχος ἐπὶ τοῦ ἐκ βρυῶν κεκαλυμμένου λίθου, ἡ μόνῃ δ' αὐτοῦ σκέψις ἦτο νὰ συναντήσῃ τὸν νυκτερινὸν φίλον καὶ ν' ἀνταλλάξῃ μετ' αὐτοῦ λέξεις τινάς.

Τὸ ὄρελόγιον γειτονικοῦ τινος χωρίου ἐσήμαινε τὴν 2 μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὄραν, ὅποτε εἶδε φῶτα διερχόμενα ἐκ τῶν παραθύρων τοῦ πύργου. Ἡ καρδία του πλήρης ἀνυπομονησίας ἐπάλλετο σφοδρῶς ἡ χεῖρ του ἐδράξατο τῆς λαβῆς τοῦ μακροῦ ξίφους του, ἐπειτα ἐφάνη φῶς ἐπισθεν τοῦ κυκλιδικοῦ τῆς θύρας ὑλακτούντων τῶν κυνῶν.

Ὁ Γεώργιος ἠγέρθη δι' ἐνὸς ἄλματος καὶ ἔριψεν ὀπίσω τὸν μανδύαν του. Ἡκούσε φωνὴν τινὰ βαθεῖαν λέγουσαν εὐκρινῶς «Καλὴν νύκτα!» Ἡ γέφυρα ὑπέτριζε προσκλίνουσα εἰς τὴν ἀβύσσον, ἥτις ἐχώριζε τὴν Λιχτενστάϊν ἀπὸ τῆς ἐπιλοιπού χώρας. Ἡ θύρα ἠνεώθη, ἀνθρώπος τις δὲ, μὲ τὸν πῖλον μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν καὶ καλῶς περιτετυλιγμένος διὰ μανδύου, προύχωρσε πρὸς τὴν γέφυραν, διευθυνομένως ἀκριβῶς πρὸς τὸ μέρος, εἰς ὃ παρεμύνηεν ὁ Γεώργιος.

Ἀπείχεν εἰσέτε βήματα τινὰ, ὅτε οὐτως ὤρμησε πρὸς αὐτόν, ἀναφωνῶν «Εἰφουλίχσον, προδότα! καὶ ὑπεράσπισον τὴν ζωὴν σου.»

Ὁ ἀγνωστος ὀπισθοχώρησε καὶ ἔσυρε τὸ ξίφος του. Αὐτοστιγμῆ δὲ αἱ λεπίδες τῶν ξιφῶν διεσταυρώθησαν ἀστράπτουσαι καὶ συγκρούμεναι θορυβῶδως.

— Δὲν θὰ εἶπουν ὅτι μὲ συνέλαβες ζῶντα, ἀνέκραξεν ὁ ἄλλος. Ὁ πωλήσεως ἀκριβὰ τοῦλάχιστον τὴν ζωὴν μου!

Συγγνώμης εἶδεν αὐτὸν ὁ Γεώργιος ἀνδρῶς ἐπιπίπτοντα ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν δραστηριῶν καὶ ἰσχυρῶν αὐτοῦ κτυπημάτων ἐνόησεν ἄμέσως ὅτι εἶχεν ἐμπλακῆ μετ' ἀντιπάλῳ οὐδόλως ἀξιοκαταρρονήτου. Ὁ Γεώργιος δὲν ἦτο νέηλος μαχητῆς, πλέον δ' ἡ ἀπαξ εἶχε συγκρουσθῆ ἀλλὰ τὴν φερόν τὰβτὴν εὐρὴ τὸν διδάσκαλόν του. Ἡσθάνθη ὅτι μετ' ὀλίγων θὰ ἠναγκάζετο νὰ λάβῃ ἀμυντικὴν θέσιν, ἥθελε δὲ νὰ κατενέγκῃ τελευταίῳ τὴν ἰσχυρὸν κτύπημα, ὅταν ὁ βραχίον τοῦ συνεκράτηθη ὑπὸ ἰσχυρῆς δυνάμεως, τὸ ξίφος ἠρπάγη αὐτοστιγμῆ ἐκ τῶν χειρῶν του, δύο ἰσχυροτάτοι βραχίονες περιεσφιγζόν αὐτὸν εἰς τρόπον, ὡστε δὲν ἠδύναιτο νὰ κινήσῃ καὶ ἔρρημα φωνὴ ἀνέκραξε. «Τοιοῦτος δολοφόνος δὲν εἶνε ἀξίος οὔτε καιρὸν νὰ λάβῃ διὰ νὰ προσευχηθῇ.»

— Φροντίσε σὺ περὶ αὐτοῦ, Ἰωάννη, εἶπεν ὁ μανδουφόρος ἀνθρώπος. Ἐγὼ δὲν φρονεῦω ἀνυπεράσπιστον ἐχθρόν! Ἴδού τὸ ξίφος του, φόνευσέ τον, ἀλλὰ κάμῃ γρήγορα.

— Διατί δὲν θέλετε νὰ μὲ φονεύσητε πεῖς μᾶλλον; εἶπεν ὁ Γεώργιος δι' εὐδαιμόνησιν φωνῆς. Μοὶ ἠρπάσατε τὴν ἐρωμένην μου· ἡ ζωὴ μου τί ἀξίζει πλέον;

— Τί ἔκαμα; εἶπεν ὁ ἄλλος πλημυξῶν.

— Διὰ τοῦτο! τί φωνὴ εἶν' αὐτῆ; εἶπεν ὁ κρατῶν ὄπισθεν εἰσέτι αὐτόν. Μοὶ φαίνεται, ὅτι τὴν ἀναγνωρίζω!

Στρέψας εἰτα διὰ τῶν βραχιόνων του αὐτόν, ὡς κεραυνόπληκτος, ἀφῆκεν αὐτὸν ἀμέσως.

— Χριστὲ καὶ Παναγία! Τί ἐκινδυνεύσαμεν νὰ πάθωμεν! Ἀλλὰ τί κακὸς ἀσπὴρ πὸ ἀδῆγησεν ἐνταῦθα ἀκριβῶς, εὐπατρίδῃ μου; Τί τοὺς κατέβη εἰς τὴν οἰκίαν μου νὰ σ' ἀφήσουν ν' ἀναχωρήσῃς χωρὶς νὰ μὲ περιμύνησιν.

Ὁ δριμῶν εἰς τὸν Γεώργιον εὐτὸ ἦτο ἡ μουσικὸς ποῦ Χάρδτ, ὅστις ἔστεινεν αὐτῷ τὴν χεῖρα, ἀλλ' ὁ Γεώργιος δὲν ἐφάνατο πλέον διατεθειμένος ν' ἀποδώσῃ τὸν φιλικὸν τοῦτον χαιρετισμὸν εἰς ἀνθρώπον, ὅστις πρὸ μίᾳς στιγμῆς ἠθέλησε νὰ ἐκπληρώσῃ δι' αὐτὸν χρεὴ δημίου. Δι' ἡθους ἀγρίου παρετῃρει ὅτε μὲν τὸν μανδουφόρον ὅτε δὲ τὸν μουσικὸν τὸν Χάρδτ.

— Νομίζεις λοιπὸν, εἶπεν ἐπὶ τέλους αὐτῷ, ὅτι θὰ ἐξηκολούθουν κρατούμενος αἰχμαλωτος ὑπὸ τῶν γυναικῶν σου, διὰ νὰ μὴ ἴδω τὴν προσοσίαν σου ἐνταῦθα; ἀπίστε ἀνθρώπε! Στρέψομενος δὲ πρὸς τὸν ἄλλον: «Ἐάν εἰσθε τίμωκε ἀνθρώπος, ἀπόδοτέ μοι δικαιοσύνην καὶ μὴ τάσσεσθε δύο καθ' ἐνός. Εἶμαι ὁ Γεώργιος Στουμφένερ· δὲν πρέπει δὲ ν' ἀγνοῆτε ὅτι ἐζήτησα πρὶν ἀπὸ σας τὴν δεσποινίδα Λιχτενστάϊν διὰ ν' ἀντιμετρονήθῃ πρὸς ὑμᾶς ἢ ὡς ἐνταῦθα. Διατάξατε λοιπὸν τὸν οὐτιδανὸν αὐτὸν νὰ μοὶ δώσῃ τὸ ξίφος μου καὶ ἀς συμπλακώμεν ὅπως ἀρμόζει εἰς τιμίους ἀνθρώπους.»

— Εἰσθε ὁ Γεώργιος Στουμφένερ; εἶπεν ὁ ἄλλος διὰ προσηναῦς φωνῆς πλησιάζων πρὸς αὐτόν. Μοὶ φαίνεται ὅτι ἠπατήρησθε. Πιστεύσατέ μοι, εἶμαι αὐτοῦ καλῶς διατεθειμένος πρὸς ὑμᾶς, πρὸ πολλοῦ δὲ ἐπεθύμουν πάλιν νὰ σας ἴδω... Δέξασθε τὸν λόγον ἀνθρώπου τιμίον: πὰ αἰτία, ἔκτα μοι προσάψετε, δὲν εἶνε τὰ καλέσαντά με εἰς τὸν πύργον τοῦτου. Ἐσπε φίλος μου.

Συγγνώμης δ' ἔτεινε τὴν χεῖρά του εἰς τὸν ἐκπληκτὸν νεανίαν. Οὕτος ὅμως ἐδίστασε εἰσέτι· τὰ ἰσχυρὰ κτυπήματα τοῦ ἀγνώστου ἀδείκνυον ἀνδρείον ἀνθρώπου καὶ σεβαστόν, ὡστε ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ αὐτόν· ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ἦτο λυῖαν εἰσέτι τεταραγμένον ἐξ ὅσον εἶδε καὶ ἤκουσεν, ὡστε δὲν ἐγνώριζεν ἐάν ἔπρεπε νὰ δεχθῇ ἢ μὴ τὴν χεῖρα ἀνθρώπου, ὃν πρὸ μίᾳς στιγμῆς ἐθεώρει θανάσιμον αὐτοῦ ἐχθρόν.

— Ποῖος μοὶ τείνει τὴν χεῖρα; ἠρώτησεν. Ἐγὼ σας εἶπον τὸ ὄνομα μου, ὡστε δικαιοῦμαι νὰ μάθω τὸ ἱκόν σας.

Ὁ ἀγνωστος ἠνώκεν ὀλίγον τὸν μανδύαν του, ἀνεσκόπησε τὸν πῖλόν του καὶ ἡ σελήνη ἐφώτισεν ὑπερήφανον πρόσωπον, ὁ δὲ Γεώργιος ἀντίκρυσε βλέμμα πλήρες μεγαλοπρεποῦς λάμψεως.

Μὴ μ' ἐρωτᾶτε τὸ ὄνομα μου, εἶπε μετὰ θλίψεως διαχυθείσης ἐπὶ τῶν χαρακτηριστικῶν του. Εἶμαι ἀνθρώπος, καὶ τοῦτο πρέπει νὰ σας ἀρκέσῃ. Εἶχον καὶ ἐγὼ ὄνομα ἐν τῷ κόσμῳ δυνάμενον νὰ παραβληθῇ πρὸς τὰ ἐνδοξέστερα· εἶχαν καὶ ἐγὼ χρυσοῦς περνεύσθηρας καὶ λοφίον κυματίζον, ὁ δὲ ἦχος τοῦ κέρατός μου μετέδιδε διαταγὰς εἰς ἑκατοντάδας θεραπόντων· ἀλλ' ἔπαυσε πλέον ἀντηχοῦν.

Ἐν μόνον πρᾶγμα μοὶ ἔμεινε, προσέθεσεν ἰσχυρότερον πῖλῶν τὴν χεῖρα τοῦ Γεωργίου. Εἶμαι ἀνθρώπος καὶ φέρω ἐν ξίφος. Κατεβίβασεν εἰτα καὶ πάλιν τὸν πῖλόν του μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν, περιτετυλιγθῆ ἐν τῷ μανδύᾳ του καὶ ἐξηφανίσθη ἐν τῷ δάσει.

Ὁ Γεώργιος ἔμεινεν ἐν ἀφῶν ἐκπλήξει στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ ξίφους του. Ἡ θέα τοῦ ἀνθρώπου τούτου... ἦτο ἀκατάληπτον εἰς αὐτόν, εἶχε ἀβέσει ἐν τῇ καρδίᾳ του πᾶν αἰσθημα ἐκδικήσεως. Τὸ ἐπιβλητικὸν ἐκεῖνο βλέμμα, τὸ προσηνὲς ἐκεῖνο καὶ φιλόφρον ἠθὸς του, ἡ ἰσχύς καὶ ἡ ἀνδρεία ἐκείνη, ἐπλήρουν τὴν ψυχὴν του ἐκπλήξεως, σεβασμοῦ καὶ αἰδοῦς. Εἶχεν ὀρκισθῆ ὅτι οὐδέμίαν σχέσιν εἶχε μετὰ τῆς Μαρίας, ὠρκίσθη δὲ τοῦτο διὰ τῆς χερσὸς ἐκείνης, ἥτις πρὸ ὀλίγου ἐχειρίζετο τὸ βαρὺ ξίφος, ὡς ἐλαφρὸν παίγιον. Τὸν ὄρον του δὲ συνώδευσε διὰ βλέμματός, εἰς ὃ ὁ Γεώργιος δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνίσταθῃ περισσότερο, ἢ ὅσον προεβλέπων τὴν ἀκτίνα τοῦ ἡλίου. Μέγα βάρος ἐπέειε τὸ σπῆθός του, ἐνόμιζε δὲ ὅτι εἰς ἀνάγκης ὄφειλε νὰ πιστεύσῃ.

Ἐάν ἀναλογισθῇ τις οἷαν ἀξίαν ἀπέδιδον τότε εἰς τὰς φυσικὰς ἀρετὰς, πόσον ἐξέτιμων τὸ ἐσέβοντό τὴν ἀνδρείαν καὶ παρ' αὐτῷ τῷ ἐχθρῷ καὶ ὅτι ὁ λόγος γενναίου ἀνδρός εἶχε τὴν αὐτὴν βαρῦ-

τητα, ἢν ὁ ὄρκος ἐπὶ τῶν ἀχράντων μυστηρίων, ἐν ἀναλογισθῆ τις ἐπίσης ποῖον ἐντύπωσιν παράγει εἰς τὴν νεότητα χαρμῶν καὶ συγχρόνως ἐπιβόλλον ἐξωτερικόν, δὲν θὰ ἐκπλαγῆ τις πολὺ ἐπὶ τῇ μεσεθῆ. ἥτις εἰς ὀλίγας στιγμὰς ἐπετελέσθη ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ νεαροῦ ἡμῶν ἡρώως.

— Ποῖος εἶνε; ἠρώτησεν ὁ Γεώργιος τὸν παραπλεύρας αὐτοῦ ἱσταμένον μουσικόν.

— Ἡκούσατε ὅτι δὲν ἔχει ὄνομα, οὔτε ἐγὼ δὲν γνωρίζω πῶς ὀνομάζεται.

— Δὲν γνωρίζεις ποῖος εἶνε; ὑπέλαβεν ὁ Γεώργιος· καὶ ὅμως ἤλθε εἰς βοήθειάν σου ὅταν ἐμάχετο κατ' ἐμοῦ! Θέλεις νὰ μὲ γελάσῃς!

— Σὰς βεβαιῶ, ὅτι δὲν γνωρίζω, εὐπατρίδῃ μου, ἀπήντησεν ὁ μουσικός. Εἶνε ἀληθέστατον, μάστιξ μου ὁ Θεός, ὅτι ὁ ἀνθρώπος οὗτος δὲν ἔχει σήμερον ὄνομα. Ἐάν ἐπιμένετε ὅμως νὰ μάθητε ποῖος εἶνε, μάθετε λαίπῳ ὅτι εἶνε ἐντιμὸς τις προγεγραμμένος, πὸν ὁποῖον οἱ σύμμαχοι ἀπεδίωξαν ἐκ τοῦ πύργου καὶ ὁ ὁποῖος ἦτο ἐκ τῶν ἰσχυροτέρων εὐγενῶν τῆς Σουαβίας.

— Ὁ δυστυχὴς! δι' αὐτὸ λοιπὸν ἦτο τοιοῦτοτρόπως περιεκαλυμμένος! Καὶ θὰ μ' ἐξέλαβε βεβαίως ὡς δολοφόνον! Μάλιστα, ἐνθυμούμαι ὅτε εἶπεν ὅτι ἐσκόπει νὰ πωλήσῃ ἀκριβὰ τὴν ζωὴν του.

— Σὰς ζητῶ μυριάκις συγγνώμην, εὐπατρίδῃ μου, εἶπεν ὁ χαρικός· ἀλλὰ καὶ ἐγὼ σας ὑπέθεσα ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἐπιβουλεύονται τὴν ζωὴν τοῦ προγεγραμμένου. Ἀπὸ τοῦτο ἔσπευσα εἰς βοήθειάν του καὶ ἐπὶ δὲν ἀνεγνώριζον τὴν φωνὴν σας, τίς εἶδεν ἂν ἢ ἀνεπνέετε τὴν στιγμὴν ταύτην. Ἀλλὰ διατί νὰ ἐλθετε ἐνταῦθα ἐν ὄρα μεσονυκτίου; Πρέπει νὰ καυχῆσθε τῇ ἀληθείᾳ διότι δὲν σας ἐχώρισε εἰς δύο. Ὀλίγοι θὰ ἠδύναιτο ν' ἀντιμετωπίσωσι τὰ ξίφος του. Ὑποθέτω ὅτι ὁ ἔρωσ σας ὤθησεν εἰς τὸ κακὸν αὐτὸ παίγιονίδιον.

(Ἐπειτα συνέχεια)

ΟΙ ΜΥΡΜΗΚΕΣ

ἘΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ ΚΑΙ ΓΕΩΠΟΝΟΙ

(Συνέχεια ἴδε προηγ. φύλλον)

Ἡ τροφή τῶν μυρμηκῶν συνίσταται ἐκ ζωικῶν καὶ φυτικῶν οὐσιῶν. Ἰδίως δὲ μεγάλην ἀγάπην δεῖκνυουσιν οἱ μύρμηκες πρὸς γλυκεῖς καρπούς καὶ διάφορα σακχαρώδη ἀντικείμενα, πρὸς ἀπόκτησιν τῶν ὁποίων καταβάλλουσιν πλείστους κόπους, διεγειρόντας τὴν ἐκπληξὴν τοῦ φυσικοῦ. Συνήθως κατὰ τὸ θέρος παρατηροῦμεν τὰ νεαρὰ φύλλα καὶ ἄλλα τρυφερὰ μέρη τῆς λευκῆς κεκαλυμμένα ὑπὸ φυταφάγων τινῶν φθειρῶν (Aphidae), ὧν τὸ σωματίον κατὰ τὸ ὀπίσθιον ἄκρον φέρει τρεῖς αἰχμηρούς σωληνίσκους· ἐκ τούτων ὁ μὲν μέσος χρησιμεύει ὅπως γεννᾷ τὸ εἰς τὰ ἔντομα καταλεγόμενον ζωφίον τοῦτο τὰ νεογνά ἢ τὰ φάρια αὐτοῦ,

οί δε δύο άλλοι σωληνίσκοι όπως από καιρού εις καιρόν εκκρίνεται σταγονίδιον μέλιτος. Έχει δε, ένθα τα είδη ταύτων των φθειρών απαντώνται, εύρισκονται και μύρμηκες, οτινες διά των κεραϊών αυτών τους μελιτοφόρους τούτους σωληνίσκους έπι τοσοούτον ψάουσαι και θωπεύουσαι, άχρις ου τό ζυθφίον άφίση τό σταγονίδιον του μέλιτος, τό όποιον άμέσως οι μύρμηκες καταπίνουσαι. Έάν δε τυχόν ό μύρμηξ ματαίως εθώπευσε φθεΐρα, όστις πρό όλίγου είχε δώσει εις άλλον μύρμηκα σταγόνα μέλιτος, τότε ούτος παρέρχεται αυτόν χωρίς να τον βλάψη, και άναζητεί έτερον φθεΐρα, όπως κορέση την δίψαν του. Τό περίεργον δε είναι, ότι εις ουδένα ζένον μύρμηκα εινε επιτετραμμένον να εισέλθη εις την περιοχην, ένθα κροφονται τοιοούτοι φθειρες, διότι οι την κατοχην αυτών έχοντες μύρμηκες δι' όλων των μέσων ύπερασπίουσι τό δικαίωμα αυτών, όπως εις ουδένα ζένον επιτρέψωσι να άμείλη τας μελιτοφόρους αυτών άγελάδας.

Τά πολυάριθμα των φυτοφάγων φθειρών είδη ζώσιν επί των φύλλων, του φλοιού και των ριζών των φυτών (ως π. χ. ή φυλλοξήρα), τρεφόμενα εκ των χυμών αυτών, ους άπορροφώσιν εκ του κυψελώδους ιστού των φυτών δια της μικράς των προβοσκίδος. Μέρος της φυτικής ταύτης τροφής εις τινα είδη φθειρών εξέρχεται τό πεπτικό αυτών σωληνός υπό μορφήν σακχαρώδους σταγονιδίου, χρησιμεύοντος ως τροφή πολλών μυρμηκων. Τό φαινόμενον τούτο δέν θα ήτο τοσοούτον παράδοξον, εάν οι υπό των μυρμηκων θωπευόμενοι φθειρες δέν άνεδίδον κατά τό δοκοϋν τον γλυκύν αυτών καρπόν, όπως εκουσίως δώσωσιν αυτόν εις τους μύρμηκας, όσάκις ούτοι τό απαιτήσωσι. Τό φαινόμενον τούτο, υπό του Huber τό πρώτον παρατηρηθέν, τό επεβεβαιώσαν άκολούθως ό Forstl, ό Darbinos και άλλοι.

Απεμάκρυνα, διηγείται ό διάσημος Darbinos, άπαντας τους μύρμηκας εκ σωρείας, δώδεκα φθειρών επί μηλέας ύπαρχούσης, έμποδιζών επί πολλάς ώρας την έλευσιν εκείνων. Μετά παρέλευσιν του χρονικού τούτου διαστήματος έπίστευσα, ότι οι φθειρες θα είχαν την ανάγκην της εκκρίσεως, δι' ό και επί πολύν χρόνον τους παρετήρουν, δι' ύελίνου φακού, ουδεμίαν όμως έβλεπον εκκένωσιν. Ακολούθως έψαυσα και έγαργάλισα αυτούς επί πολύ δια τριχός, όσον ήδυνάμην, κατά τον αυτών τρόπον όπως πράττουσι και οι μύρμηκες δια των κεραϊών αυτών, ουδεμία όμως και πάλιν έγένητο εκκρίσις. Ακολούθως εισήγαγον ένα μύρμηκα, εκ των ζωηρών του όποίου δρώμων έγένητο φανερόν, ότι άμέσως ούτος κατενόησεν, όποια άπόλαυσις τον περιέμενεν. Ηρχισε λοιπόν άμέσως δια των κεραϊών του να

1 Σημ. Πρώτος ό παρατηρήσας και έπιστημονικώς σπουδάσας την κτηνοτρόφον ταύτην των μυρμηκων ιδιότητα εινε ό Έλβετος φυσιοδίφης Huber, όστις εκάλεσε τους μύρμηκας λαβν κτηνοτρόφον.

ψαχή πρώτον του ένός και έπειτα του έτέρου φθειρός τά όπισθια, εξ ών εκάστος άμα ησθάνθη την έπιφάν της κεραϊας, άμέσως άνύψωσε τό όπισθιον του σώματος του άκρον και έδωκε διαχυγή σταγόνα γλυκός ύγρου, ήτις άμέσως άπεροφήθη υπό του μύρμηκος.

Ό δε καθηγητής Νοδάκης εξετάσας έπισταμένως την τών μυρμηκων κτηνοτροφίαν λέγει τά εξής: «Οι μύρμηκες δέν περιόριζονται εν τούτοις εις άπλήν μόνον χρησιμοποίησιν των φθειρών, αλλά και προστατεύουσι και περιποιούνται τά ωφέλιμα αυτοίς ταύτα ζυθφια, ετινα ενεκα τούτου κατά μικρόν καθίστανται αυτοίς ύποχέτρια. Η άφαίρεσις αυτης ταύτης της κολλώδους εκκρίσεως εινε θεραπεία, ήν οι μύρμηκες εις τους φθειρας διαπράττουσι. Προσέτι μεταφέρουσι οι μύρμηκες τά κτήνη των ταύτα εξ ένός εις έτερον κλάδον, εκ μιας εις έτεραν ρίζαν, κολάκις δε εξ ου μικράς άποστάσεως εξ ένός δένδρου εις έτερον, κατά τό φαινόμενον με τον σκοπόν όπως εκ καλλιτέρας και καταληγότερον κειμένης νομής επιτύχωσι μείζονα παραγωγήν μέλιτος και τελειότερον χρησιμοποίησιν τά κτήνη των. Έπί τού φαινομένου τούτου πολλή έγέγοντο παρατηρήσεις και εκάστος άνευ μεγίστης δυσκολίας δύναται δι' ιδίας άντιλήψεως να πεισθή περί της ορθότητος των λεγθέντων. Οι την κτηνοτροφίαν εξασκούντες μύρμηκες θεωρούσιν, ως έλέγχθη, τους φυλλοφάγους φθειρας ως ιδιοκτησίαν των. Δια τούτο ύπερασπίζουσι τά κτήνη των εναντίον παντός έχθρου, ιδίως δε εναντίον ζένων μυρμηκων, και δια τούτο συνήθως μεταξύ των μυρμηκων διαφόρων φυλεών συνάπτονται μάχαι δειναι, ών σκοπός εινε ή άπόκτησις φθειρών. Έάν επικηται κίνδυνος, τότε μεταφέρουσι τους τροφίμους αυτών άλλαχού, όπως τους άπομακρύνωσιν εκ των έφώδων άλλων, πολλάκις δε και τους φρουρούσι. Μάλιστα και κανονικούς ύπερ τούτους οικοδομοϋσι σταύλους, άνεγείροντες άνωθεν του μέρους του φυτού, επί του όποίου εύρίσκονται προσκεκολλημένοι οι φθειρες, θολοειδή οικήματα εκ γης και ύδατος. Ό Huber πολλούς τοιοούτους σταύλους εξέησασεν. Εις τούτων, όστις εύρίσκετο επί τιθυμαλίδος (φυτόν=κοιν. γαλατσίδα. Euphorbia), έσχημάτιζε μέκρον, πανταχόθεν κεκλεισμένην, θολοειδή κοιλότητα μετά λίαν στενης προς τά κάτω ύπαρχούσης όπής, δι' ής εισήρχοντο και εξήρχοντο οι μύρμηκες. Ό σταύλος ούτος ένέκλειε πολυάριθμον φθειρών οικογένειαν, εκ της όποιας άνενοχλήτως οι μύρμηκες εκαρπολόγουν, προπεφυλαγμένοι άπό βροχής, ήλιου και έχθρων.....

Εις άλλην περίπτωσιν εύρίσκετο ό σταύλος εις άδιάκοπον συγκοινωνίαν μετά της φωλεας, και οι μύρμηκες έζων μετά των σκολήκων των εν μέσω των κατοικιδίων των ζώων έτρεφον τά νεογνά αυτών εν τψ σταύλω, εν τψ όποιώ έβοσκον αι άγελάδες των.... Άλλαχού πάλιν εκ του μέσου μυρμηκιάς άνυψούντο πολλοί και

λοι τιθυμαλίδος πλήρεις φθειρών. περί εκάστου κλάδου ύπήρχεν φκοδομημένος μικρός σταύλος. Ό Huber κατέστρεψεν ένα τούτων και τότε οι μύρμηκες μετέφερον τά πολυτάμια αυτών ζψα εις την φωλεάν των. Ολίγας ήμέρας μετά ταύτα ανφοδομήθη πρό των οφθαλμών του ό σταύλος ούτος και μετηνέχθη πάλιν ή άγέλη εις τον λειμώνα της.

Εκτός όμως των φθειρών εύρισκομεν εν ταις φωλεαίς των μυρμηκων και πολλούς άλλους ζένους, ους δυνάμεθα να θεωρήσωμεν ως τά κατοικίδια ζψα των περιέργων τούτων πλασμάτων. Περί τά 300 περίπου είδη μικρών άλλων ζψων έγνώρισαν ως ζένους ή δούλους των μυρμηκων εκ πάντων δε τούτων συνηθέστατα εύρίσκονται εν ταις μυρμηκιάς δύο είδη στανοχρόων μικρών κανθάρων, έχόντων μέγεθος μιας περίπου γραμμής. Τά πρωτά ταύτα και άτελή ζψα στερούμενα οφθαλμών, ήθελον καταστραφή, εάν δέν είχαν την προστασίαν των μυρμηκων, οτινες ου μόνον τά παραλαμβάνουσι εις τας κατοικίας των, να τρέφουσι και περιποιούνται, αλλά και όταν επικηται κίνδυνος πρώτη αυτών φροντίς εινε να προφυλάξωσι τους μικρούς τούτους ζένους. Αιτία δε της μεγάλης ταύτης προστασίας και περιποιήσεως εινε τό συμφέρον διότι τά μικρά ταύτα ζψα από καιρού εις καιρόν εκκρίνουσι μικράν τινα ποσότητα μελιτώδους χυμού, συλλεγομένου παρά τά περσά του ζψου και μεθ' ήδονης μεγίστης τραγομένου υπό των μυρμηκων.

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

και λυπημένοι διότι έχασαν τον συναδέλφον των), έπιαν όλίγον περισσότερον να λησμονήσουν την λύπην των· άλλ' άντι να συγχωρουν τον πεθαμένον, τό έρριξαν εις τά τραγοΐδια. Έπι τέλους ό ήγουμενος της Μονής Καρνίτους Λεόντιος ειπε προς τον αυταδέλφον μου: «Κύρ Νικολό, εγώ εκαρτέραγα πότε να πεθάνη ό πατέρας σου να μου δώσης τό ράσο του.» Τού έδόθη, αλλά δέν ώφελήθη από την πλεονεξίαν την καλογοικήν, διότι απέθανε και αυτός μετ' όλίγας ήμέρας.

Ένας άλλος εις δούλον, ό όποιός άγαπούσε τό κρασί να τό πίνη. Μίαν ήμέραν ό άφεντικός του ήτο κάπως συλλογισμένος και κακοδιάθετος, και επειδή είδε τον δούλον του στουπή, «Έσύ, λέγει, καυμένε, είσαι μεθυσμένος· ό δε δούλος του λέγει: Αφέντη, σε βλέπω λυπημένον και έπια όλίγον κρασί να διασκεδάσω την μελαγχολίαν μου. Αφού παρήλθον, κάμποσαις, ήμέραις, πάλιν τον είδεν ό άφεντικός του μεθυσμένον. ΑΓ! σήμερα πάλιν μεθυσμένος είσαι, Γεράσιμε! Όχι, αφέντη, σαν σε είδα χαρούμενον, έπια κι' εγώ όλίγον περισσότερον δια να χαρώ κι' εγώ. Την μίαν ήμέραν έτσι από λύπην, την άλλην από χαράν, ό Γεράσιμος ήτον πάντοτε μεθυσμένος.

Εις ύψηλόν βουνόν ήταν ό λύκος με τά παιδιά του. Είδον εις τον κάμπον πολλά πρόβατα όπου έβοσκαν. Ένα δε παιδί ηρώτησε: «Τι είναι εκείνα γερωλικά πατήρα;» Πρόβατα είναι, παιδί μου, από αυτά και ήμεϊς τρώγομεν ως και οι άνθρωποι. Αμή δια τί μας κυνηγών, ειπε τό παιδί. Διότι είμεθα άρπαγες! Από πόσα τά γεννάει ή μάνα των; Ένα και τον χρόνον.—Και είναι τόσα πολλά; Αμ' τό γένος μας όπου γεννά τέσσαρα, πέντε κάθε γέννα, και δύο φοραίς, τον χρόνον δια τί είμεθα όλίγοι;—Τότε ό λύκος άπεκρίθη κατά την γνώμην όπου έχομεν, καλά όπου είμεθα και τόσαι!...

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

Ό x. Αιμίλιος Μισελέ, άνεψιός του διασήμου ιστορικού, έγγραφεν εν τη «Νέα Γαλλία» περί ποιητικής τινος συλλογής, ήν έσχάτως εξέδωκεν εν Παρισίους Έλλην ποιητής υπό τό ψευδώνυμον Ιωάννης Μαρίας.

Ό πατέρας μου ήτον ιερεύς. Όταν δε απέθανεν, οι ιερείς του χωρίου καθός και των πλησίον χωριών, και οι ήγουμένοι των Μοναστηρίων ήλθον να ενταφιάσωσι τον πεθαμένον. Αφού δε τον έθαψαν, τους επλήρωσαν τον κόπον των, τους έδωκαν και φαγητόν, (ας άφήσωμεν όπου ήσαν

και λυπημένοι διότι έχασαν τον συναδέλφον των), έπιαν όλίγον περισσότερον να λησμονήσουν την λύπην των· άλλ' άντι να συγχωρουν τον πεθαμένον, τό έρριξαν εις τά τραγοΐδια. Έπι τέλους ό ήγουμενος της Μονής Καρνίτους Λεόντιος ειπε προς τον αυταδέλφον μου: «Κύρ Νικολό, εγώ εκαρτέραγα πότε να πεθάνη ό πατέρας σου να μου δώσης τό ράσο του.» Τού έδόθη, αλλά δέν ώφελήθη από την πλεονεξίαν την καλογοικήν, διότι απέθανε και αυτός μετ' όλίγας ήμέρας.

Ένας άλλος εις δούλον, ό όποιός άγαπούσε τό κρασί να τό πίνη. Μίαν ήμέραν ό άφεντικός του ήτο κάπως συλλογισμένος και κακοδιάθετος, και επειδή είδε τον δούλον του στουπή, «Έσύ, λέγει, καυμένε, είσαι μεθυσμένος· ό δε δούλος του λέγει: Αφέντη, σε βλέπω λυπημένον και έπια όλίγον κρασί να διασκεδάσω την μελαγχολίαν μου. Αφού παρήλθον, κάμποσαις, ήμέραις, πάλιν τον είδεν ό άφεντικός του μεθυσμένον. ΑΓ! σήμερα πάλιν μεθυσμένος είσαι, Γεράσιμε! Όχι, αφέντη, σαν σε είδα χαρούμενον, έπια κι' εγώ όλίγον περισσότερον δια να χαρώ κι' εγώ. Την μίαν ήμέραν έτσι από λύπην, την άλλην από χαράν, ό Γεράσιμος ήτον πάντοτε μεθυσμένος.

Εις ύψηλόν βουνόν ήταν ό λύκος με τά παιδιά του. Είδον εις τον κάμπον πολλά πρόβατα όπου έβοσκαν. Ένα δε παιδί ηρώτησε: «Τι είναι εκείνα γερωλικά πατήρα;» Πρόβατα είναι, παιδί μου, από αυτά και ήμεϊς τρώγομεν ως και οι άνθρωποι. Αμή δια τί μας κυνηγών, ειπε τό παιδί. Διότι είμεθα άρπαγες! Από πόσα τά γεννάει ή μάνα των; Ένα και τον χρόνον.—Και είναι τόσα πολλά; Αμ' τό γένος μας όπου γεννά τέσσαρα, πέντε κάθε γέννα, και δύο φοραίς, τον χρόνον δια τί είμεθα όλίγοι;—Τότε ό λύκος άπεκρίθη κατά την γνώμην όπου έχομεν, καλά όπου είμεθα και τόσαι!...

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Η Αμερικανική Αρχαιολογική Σχολή θα ενεργήση προσεχώς άνασκαφάς εν τψ αρχαίω θεάτρω του Θορικού. Επίσης εν Λεβαδεία ό x. Έρ. Σλήμαν προς ανακάλυψιν του Τροφώνιου Αντρου και εν Όρχομενψ προς εκκαθάρισιν του θεσραου του Μίνιου.

Ηρξαντο και αυθις εν Δήλω αι υπό της ένταύθα Γαλλικής Σχολής διενεργούμεναι κατ' έτος άνασκαφαί. Αι εν τη Αχροπόλει άνασκαφαί εξακολουθούσιν, έβεβαίωθη δε ή υπό του άρχιτέκτονος x. Δαιρπελδ άνακάλυψις της βάσεως του αρχαίου Ναού της Πολιάδος Αθηνάς μεταξύ του Ερεχθειου και του Παρθενώνος. Ατυχώς επί της Β' πλευρας του ναού ύψούται τό Ερέχθειον, υποτίθεται δε ότι δέν θα κρημνισθή προς εξακολούθησιν των έρευνών κατά τό επικρατούν σύστημα του κρημνίζεϊν τά ύπάρχοντα προς ανακάλυψιν του τί έχουσι κάτωθεν αυτών.

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

Εις ύψηλόν βουνόν ήταν ό λύκος με τά παιδιά του. Είδον εις τον κάμπον πολλά πρόβατα όπου έβοσκαν. Ένα δε παιδί ηρώτησε: «Τι είναι εκείνα γερωλικά πατήρα;» Πρόβατα είναι, παιδί μου, από αυτά και ήμεϊς τρώγομεν ως και οι άνθρωποι. Αμή δια τί μας κυνηγών, ειπε τό παιδί. Διότι είμεθα άρπαγες! Από πόσα τά γεννάει ή μάνα των; Ένα και τον χρόνον.—Και είναι τόσα πολλά; Αμ' τό γένος μας όπου γεννά τέσσαρα, πέντε κάθε γέννα, και δύο φοραίς, τον χρόνον δια τί είμεθα όλίγοι;—Τότε ό λύκος άπεκρίθη κατά την γνώμην όπου έχομεν, καλά όπου είμεθα και τόσαι!...

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

Εις εν των μάλλον διαδεδομένων Ιατρικών περιοδικών της Ευρώπης την «Semaine Medicale» έπιστέλλει έντευθεν ό ιατρός x. Β. Γκίζης τά εξής. «Μόλις επανήλθον εκ Τυρνάβου κωμοπόλεως της Θεσσαλίας, ένθα ήυν άνυκεντρούται μέγα μέρος του στρατού εν φένεσκηψε μετά μεγάλης έντάσεως επιδημία ιλαράς. Ως παρατηρήσαμεν μετά του τακτικού στρατιωτικού ιατροϋ εν Τυρνάβω x. Ραζή, ή επιδημία αυτη της ιλαράς παρίσταται μετά σοβαρών επιπλοκών εκ μέρους του πνεύμονος (τριχοειδής βρογχίτις, καταρροϊκή πνευμονία) και των μηνίγγων και του έγκεφαλου (έγκεφαλονοτιαία μηνιγγίτις).

Όσπε τό μέλι άποτελει την εκλεκτότεραν τροφήν των μυρμηκων, προς άπόκτησιν του όποίου πλείστους καταβάλλουσι κόπους. Εις τινα μάλιστα είδη μυρμηκων της Αμερικης και Αυστραλίας παρατηρήθη, ότι εργάται τινές των μυρμηκων ύπερπληρουντες τον προστόμαχον αυτών με μέλι, μεταβάλλονται εις ζώντας άσκούς, τους όποιους κρέμωσιν άπό της όροφής θαλάμου τινός της φωλεας των, αναλύγος όπως οι χωρικοί κρεμώσιν άπό της στέγης των οικιών των άσκούς στέατος, τυρού και άλλων τροφίμων.

« Δέον λοιπόν να συστήσωμεν τοις εκ φυματιώσεως πάσχουσι ν' αποχρέμπτωνται εν άγγείοις περιέχουσι πρίσματα εκ ζύλου.

«Τ' άγγεια ταύτα δέον να κενώνται τουλάχιστον άπαξ τής ημέρας και καθαίρονται δια θερμού ύδατος.

«Το περιεγόμενον αυτών δέον να ριπίτητα εν πυρι και καίηται.

«Είς μελέτην συναγωγής ανθρώπων (σχολεία, καταστήματα, στρατώνας, νοσοκομεία) δέον να επιτηρηνηται επιμελώς ή εφαρμογή των μέτρων τούτων.

«Δωμάτιον μετ' επιπλων κατοικήθεν επί μακρόν υπό φρεστικόν τός δέον μετά την αναχώρησιν ή τον θάνατον αυτού ν' απολυμαίνηται ως επίσης και ή κλινοστρωμνή αυτού δια θείου.

«Τά ένδύματα των εκ φυματιώσεως παθόντων τότε μόνον θα μεταχειρισθώσιν έτερα πρόσωπα όταν προηγουμένως πλυθώσιν ή τεθώσιν εν άτμολούτρω.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Λίαν προσεχώς επί τής σκηνής του έν Παρισίους θεάτρου Opera-comique αναβιβάζεται νέον έργον του γνωστού γαλλου μουσουργού Λεκόκ ο Πλούτος του Αριστοφάνους.

«Επί τή εύκαιρία ταύτη καλόν νομίζομεν να παρασχωρήν τοις ημετέροις άναγνώσταις ολίγας σημειώσεις περι του Λεκόκ, ου τό όνομα και τά έργα άρκούντως και παρ' ήμιν έγέγοντο γνωστά δια του έν Φαλήρω θεάτρου.

«Ο Λεκόκ έγεννήθη έν Παρισίους τή 3 Ιουνίου 1832, λίαν δ' ένωρίς εξεδηλώθη ή έμφυτος αυτού κλίσις προς την μουσικήν. Η μήτηρ του παρέσχεν αυτώ τά πρώτα τής μουσικής μαθήματα επί κλειδοκυμβάλου, δετέ δε ο νεαρός Λεκόκ εισήλθεν εις τό Ώδεδον τή 4 Νοεμβρίου 1849 ήτο ήδη διακεκριμένος κυμβαλιστής.

Περαιτώσας μετ' έκτάκτου επιτυχίας τός έν τώ Ώδεδώ σπουδός του, ήσχολήθη κατ' άρχάς εις σοβαρά μελοδράματα μελοποιήσας την τετάρτην πράξιν τής Φαίδρας του Ρακίνα. Βραδύτερον έπεδόθη άποκλειστικώς εις την μελοποίησιν κωμειδυλλίων αλλά μέχρι του 1870 εيفγάζετο δια μικράς σκηνάς. Έξαιρεθείς τότε τής στρατιωτικής υπηρεσίας, διότι δέν δύναται να βαδίξη ή τή βοήθεια βακτηριών και μη δυνάμενος συνεπώς να φανή χρήσιμος τή πατρίδι του, ήθέλησε ν' αντιπροσωπεύξη τουλάχιστον άξιοπρεπώς αυτήν εις τό έξωτερικόν. Μετέβη λοιπόν εις Βουζέλλας, όπου ανεβίβασεν επί τής σκηνής τός Έκατόν Παρθένους. Η τύχη εκεί έμειδίασεν αυτώ διτώς, διότι ή δι'ύθυνσις του θεάτρου κατηνχαριστή νη εκ των άδρων εισπράξεων, δε; παρέσχεν αυτή ή πικράστασις των Έκατόν Παρθένων, προέτεινεν εις τον κ. Λεκόκ να παρουσιάση και άλλο νέον αυτού έργον. Ο Λεκόκ έδέξατο την πρό-

τασιν και παρουσίασε την Κόρη τής Κυρίας Αγκώ.

Τό έργον τούτο, όπερ βραδύτερον συχρότατα παριστάνετο έν Παρισίους, ή χρησίμευσεν εις τον Λεκόκ ως βαθμής, δι' ής άνήλθεν εις την ένδοξον περιωπήν, εις ήν εύρίσκειται τήμερον.

«Εκτοτε λοι διεύθυνται των θεάτρων εκ περιτροπής έποθορόκουν αυτόν ζητούντες κωμειδύλλια, έπι κωμειδυλλίοις. Τοιουτοτρόπως δε κατέστη ειδικός πλέον εις τό έλαφρόν τούτ' είδος τής μουσικής.

«Ο Λεκόκ βλέπων τά έργα του στεφόμενα ύπ' άνελπίστου επιτυχίας κατέγραψε μετά ζήλου και εις βραχυέτησιν έτη χρόνου έγράψε πολλά έργα, όιον: Girofle-Girofla, la Petite Mariede, la Marjolaine, le Petit Duc, le Jour et la Nuit, le Coeur et la Main και άλλα, άτινα πάντα κατέστησαν δημοφιλέστατα.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΑΝΕΥΒΡΩΤΗΣΕΩΝ

Τά οικονομικά τής Γαλλίας.

«Ο προϋπολογισμός του 1887 αναγράφει έξοδα 3,140,994,820 φρ. τό έλλειμμα δε του τρ. έτους υπολογίζεται εις 200 εκατομμ. Έκ τούτων αιγαλλικαι έφημερίδες λαμβάνουσαι άφορμήν έρωτώσι «Τι συμβήσεται λοιπόν εάν αι έργασίαι σταματήσωσιν έξ ευρωπαϊκού πολέμου ή εάν τά εισοδήματα τής Γαλλίας έλαττωθώσι; Εύρισκόμεθα άπέναντι παγίου δημοσίου χρέους 25 χιλιακατομμυρίων, ών ο έτήσιος τόκος άπαιτεί 1200 εκατομμύρια περίπου. Ο προϋπολογισμός του στρατού και του ναυτικού άπαιτούσιν επίσης έτησίαν δαπάνην 1000 περίπου εκατομμυρίων. Δέν υπολείπεται λοιπόν επί προϋπολογισμού 3 χιλιακατομμυρίων ή εν χιλιακατομμύριον δι' έξοδα τής διοικήσεως, τής δικαιοσύνης, τής δημοσίας εκπαιδεύσεως, του κλήρου, των δημοσίων έργων, των συνταξων και άλλων. Είνε αδύνατον, έπαγονται, να μη καταβληθ ή όλοσχερώς ήμεραν τινά ή Γαλλία, εάν δέν κατορθωθ ή να έλαττωθ ή προϋπολογισμός του στρατού και του ναυτικού κατά 500 εκατομμύρια. Άλλως θα εύρεθ ή και ή Γαλλία προσεχώς, όπως και τά άλλα κράτη, εις την αναπόδραστον ανάγκην να εκλέξη μεταξύ του άποπλισμού και τής χρεωκοπίας.»

«Εκθεσις βαρομέτρων.— Η έν Λονδίνω Μετεωρολογική Έταιρεία κατήρτισε την 4/16 τρέχοντος μηνός έκθεσιν βαρομέτρων. Ο πρόεδρος αυτής άνεγνω έκθεσιν, έν ή ανειλίχθη ή ιστορία των βαρομέτρων από του Τορρισελλή κατά τό 1643 μέχρι σήμερα. Τά έκθέματα συνίσταντο εκ παντός είδους όργάνων τοιούτων; από του άπλουστάτου υαλίνου σωλήνος προσηρμοσμένου και καταλήγοντος εις δοχείον πλήρες ύδραργύρου, μέχρι του φωτογραφικού βαρομέτρου, όπερ εινε έν χρήσει εις τά κυριώτερα

των άστεροσκοπειών ως τό ακριβέστερον πάντων. Προς τούτοις υπήρχον μηχανικά όργανα του Redier θαυμασίου ακριβή, ναυτικά βαρομετρα και άπειρα νέα βαρομετρικά έργαλετα των τελευταίων έφευρέσεων έν οις και νεφροσκοπία.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

89. Αινιγμα.

Χωρίς να έχω πόδια περπατώ, Άλλ' όμως δέν πατώ και εις τό χώμα. Νά ιδής και πώ παρα... Νάχω φτερούγια και να μην πετώ.

90. Συλλαβόγρφος.

Είμ' ένας άπ' τους δώδεκα τους μήνας πάχει ο χρόνος. Μα άν θελήσης σύ, Και λείψη μά μου σύλλαβη κι' άλλάξη θέσι ο τόνος, Είς τό Αιγαίον γίνομαι εύθός ένα νησι.

91. Στοιχειόγρφος.

Ποίου μεγάλου στρατηγού των Λακεδαιμονίων Τρία στοιχεία άφαιρείς και γίνεται νησίον;

92. Αινιγμα δημάδες.

Ψηλός, λιγνός καλόγερος Σε βράσο τυλιγμένος.

93.

Γυάλινος κύργος Τρίγινος φράχτης

94. Μυθολογική έρώτησις.

Τίς μυθολογείται ότι ήττησε παρά του Βάχχου ένα ό,τι έγγίξη να μεταβάλληται εις χρυσόν; Έτυχε δ' άποδοχής ή αίτησις του ή ού;

95. Παράδοχος άπορία.

Πώς είναι δυνατόν αι χείρες ενός ύψηλου ανθρώπου να μη φθάσωσιν όπου ενός βραχυώμου; ΤΣΙΡΕΣΙΣ

Είς τον πρώτον λύτην των πλείστον προσφέρεται τό μυθιστόρημα του κ. Σ. Κ. Πέρβελη «Ράχη και Σάφωρον».

ΛΥΣΕΙΣ

ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡ. 109

84. Ήσαν τρεις ο πάππος, ο υίός του και ο έγγονός του.—85. Αύρα, ήλιος, Αύρηλιος.—86. Ζαρκάδι, Άρχάδι.—87. Οι κόκκοι του σίτου αυτηριόδομοι υπό των μυολίθων μεταβάλλονται εις άλευρον.—88. Ο Χίλων.

ΛΥΤΑΙ

Αι δεσποινίδες Δανάη, Κρυσταλλία και Χ. Χ. Κ. και οι Κύριοι Στύς, Γ. Π. Ραζής, Α. Ί. Χατζόπουλος (Άγριου), Εύστ. Μπέλεχος (Χαλκίς) και Έμμ. Φιλιππίος.

ΑΔΑΘΑΟΓΡΑΦΙΑ

κ. Α. Α. Μύκωνο. κ. Ν. Επύ. Κωνσταντινούπολη. κ. Ί. Σ. Κ. Ίθάκη. κ. Σ. Β. Γενεύην. Θεοφ. κ. Γρ. Νάξου. κ. Μ. Π. Αίγιον. Έλήφθησαν. κ. Γ. Ν. Α. Σεβαστούπολην. Αποστέλλονται. κ. Α. Ί. Οί. Σκυρον. Αποστέλλωσαν. κ. Γ. Τ. Σάμον. Δέν ελήφθησαν. κ. Ί. Α. Γ. Κουμαράδους (Σάμου). Τήν πρότασιν του ύπουργείου δέν έδέχθη ή Σύγκλητος.